47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 787 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 20/2 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904 16 ԶԻԼԿԱՏԻ 421 — 20 ՔԵԱՆՈՒԿԸ ԱԱՆԻ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալատ Ալի Մասաէի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն արուիր։

Մանզումէ-ի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه بر وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : ارماسی قریب
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒԱԾ ՀՈԳԻՆԵՐ

(ՄԵՐ ԲԱՐԲԵՐԷՆ)

Կեանքի հպարտ ու մէկ երեւոյթներու տողանցիկ այլազանութեանը մէջ չկա՛յ այնքան կենդանական ու հրեշային, չկա՛յ այնքան արգահատական ու ցաւագին՝ քան զոր գինեմոլութիւնը կուգայ պատկերել դառնութիւններու դառնագոյնը, փորփսելով, խոռոչելով մոլեգնին կեանքի մութ ճամբան, ուր կը քալէ ան անպատակ։

Աւելորդ է կամ անօգուտ աշխատութիւն մը անշուշտ, թուքն ընել հոս այն չարիքներուն, որոնք անխուսափելի, անմիջական հետեւանքն ու արդիւնքն են եղած գինեմոլութեան— գիտակից, կայր թափառումը կեանքի ազատ գարշութիւններուն մէջ։

Ոմանք արդարացնել կը ձգտին, նը-կատելով զայն իբր մեղմացուցիչ, իբր դարման ու պէտք մը հոգեկան վիշտերու և ցաւերու դէմ. և իբր այդ՝ ներն ու երիտասարդ, աղքատն ու հարուստ կը դիմեն հոն անխիր, կ'ապաստանին, կը ամբին անոր գարշոտ, զազիր թեւերուն տակ, երբ միգն է խնջած, հոգին՝ ծանրացած, սիրտը սուր ցաւերով դառնացած, հոգ չէ թէ անոր ամէն մէկ գաւաթը, իւրաքանչիւր ումպը վնասելն իր կեանքի օրերն ու տարիները. թշուառութիւնը կամաւ փոխել երջանկութեան հետ, ցա՛ւը ստեղծել ու գտնել զայն կեանքի՝ գնով. օ՜հ, ասկէ աւելի ցաւալի բան երեւակայել իսկ կարելի չէ։ Սակայն ո՞րքան հշմարիտ և ինչ արդար պիտի ըլլար մտածել թէ արդեօք ինչքան չարիքներ ու հոգեկան ինչ ցաւեր—զորս մեղմելու պարագա՛ն միայն ունինք իբր փաստ—գոյութի՛ւն իսկ պիտի չունենային, եթէ գինեմոլութիւնն ալ, իր կարգին, դարձէր իսկութենէն։

Ժողովուրդը շատոնց իսկ վարժուած է ընտրել միշտ չարեաց փոքրագոյնը. փոքրին, թեթեւին խի՛ստ յօժարութեամբ կենթարկուի, մեծէն, ծանրէն խուսափելու, փրկուելու համար։ Հետեւապէս, ո՛րքան մեծ պիտի ըլլայ զարմանքը, երբ ուղէ պահ մը սթափիլ մեռելական սա՛ իր թմրութենէն կամ տխմարութենէն, տեսնելու համար թէ խօսուած պարագային մէջ ո՛ւր է որ կը շահի, ո՛ւր է որ կը տուժէ. գիտցա՞ծ է կամ խորհա՞ծ ունի՞ արդեօք. չե՛մ ուզեր հաւատալ, անա՛ երեւոյթներու լոկ մխիթարական կողմը։ Ինքնախաբութիւն սակայն պարզապէս. քի՞չ անգամ խօսուած, քի՞չ անգամ ցուցուած են այն ցաւերը, ուրկէ անհատը չէ՝ ընկերութիւնը, ընդհանուր մարդկութիւնն է որ կը տանջուի ու կը տուժէ միայն ու միայն գինեմոլութեան երեսէն։

Սերունդներու ապականումէն զատ, ախտաբանական մէկէ աւելի չարիքներն ալ մէկ կողմ, տակաւին կը մնայ անդին գազանային, վայրկենական այն արարքները, որոնք կը գործուին գինովութեան ինքնակորոյս, մոլեգին վայրկեաններու մէջ և ուրկէ մարդկութիւնն է դարձեալ որ կը վնասուի ու կը վտանգուի։ Ընտանեկան ինչ յարկեր չէ կործանած, ինչ սրտեր չեն խոցուած, չեն բաժնուած անոր երեսէն, քանի՞ ընտանիքներու խաղաղութիւնը, լոյսը չէ մարած և քանի՞ հոգիներ չէ արիւնոտած, ըլլա՛յ բարոյապէս, ըլլա՛յ նիւթապէս։ Պատճառը՝ ինչպէս կը տեսնենք՝ մէկ է ու չատ պարզ, բայց արդիւնքը, Աստուա՛ծ իմ, ինչքան բազմաթիւ, ինչքան ալ ցաւագին։

Ահաւասիկ դերն ու նպատակը — հետեւցնե՛լ պէտք է վերջապէս — որ եղած է ընդհանրապէս մինչեւ ցարդ, ու պիտի ըլլայ խի՛ստ հաւանականօրէն ասկէ վերջ ոգելից կոչուած տա հեղուկին, կամ մասնաւորապէս գինեմոլութեան, որուն ցաւո՛ւ չափ տխուր ու ողբագին աղաղակներն կ'արձագանգեն միշտ ալխարհի չորս անծայր ծայրերէն։ Ու խորհիլ թէ ասկիա սկսած է դառնալ մեր մէջ երեւոյթ մը տիրող, ընդհանուր, երեւոյթ մը անխուսափելի, ճակատագրային։

Դժբախտութիւնը սակայն հոն է որ գիտակցութիւնը, կա՛մքն է որ ունի իր առաջին դերն ու գործակցութիւնը խնդրոյն մէջ. զի ամէն անհատ, երբ կ'երթայ կուրօրէն հպատակիլ, ենթարկուիլ գինով վայրկեաններու գա՛ղտ թելադրութիւններուն, ո՞վ կ'ըսէ թէ ան-նիկա չունէր նախապէս իր չարժուումին որոշ գիտակցութիւնը, ըմբռնումը՝ իր անուղիղ, խարխափ քայլերուն։

* * *

Մասնաւորելով վերջապէս, դառնանք պահ մը ալ բարքերուն, տեսնելու համար թէ ի՞նչ ցաւագին երեւոյթներու դուռներ է որ կը բանայ անիկա ամէ՛ն առեն, ամէն տեղ։

Մոլութի՛ւն մը պարզապէս, միշտ ժառանգական՝ հօրմէն զաւկին։ Դիտած էք. անշուշտ ծնողքներ, որոնք, ուղղութիւն կանխամտածութիւնով մը, վերջին ծայր կը զգուշանան իրենց անպատեհ մանչ զաւկին առջեւ խօսքը ընելու օղիին կամ գինիին. և ասոնք, ընդհանրապէս, ա՛յն մարդերն են որ, յաճախ, իրիկունները ստիպուած են ուշ ատեն իրենց անխելահաս այդ զաւակը ղրկել անկիւնի գինետունը, հոն փընտռելու, գտնելու և տղու լալագին աղերսներով — խրատուած մայրիկէն — համոզելու հայրիկը որ ա՛լ տուն դառնայ, զի հիւանդ մայրիկը և չափահաս իր քոյրը իրե՛ն կը սպասեն, եթէ ինքն ալ քաղ մը հացի հետ՝ կտոր մը պանիր չէ մոռցած առնել։

Մի տարակուսիք, այս այսպէս է։ Եւ ո՞րքան երջանիկ պէտք է ըլլայ այն կինը, որ հարկադրուած չէ իր օրուան տասանքը, ճակտին տաք քրտինքը սահեցնելու ամուսնոյն ցուրտ ու դատարկ գրպանը, ապահովելու համար անոր՝ գինետան աղտոտ, սառուցեալ մէկ անկիւնը, որպէս զի ան հանգիստ սրտով, հանդարտ խղճով վայելէ իրիկուան իրեն անուշիկ այդ պահիկը։

Երջանկութիւն մը, այո՛, բաղդ մըն է ասիկա անոնց համար. զի կը ճանչնամ քանի՞ կին ամուսիններ, որոնք, իրենց սրտին քար ածած, չարաչար կը զրկեն իրենց անձն ու հոգին, տանջելու, տալու համար իրենց էրկան միակ այդ հաճոյքը, որուն գերին դարձած է, ինչպէս իր կինը՝ իր քամահոյներուն։

Ճակատագիր մը, կեանք մը՝ որ համակերպութիւն ու զրկանք է բոլորովին, կամ Ալխարհ մը, եթէ կ'ուզէք մեր նախամօր Եւայի՝ անքաւելի մեծ մեղքին։

Ո՞ր ապաշխարանք, ո՞ր քաւութիւն ընդունելի պիտի ըլլար կամ պիտի բաւէր քաւելու եւասական այդ մեղքը։ «Ճակատդ քրտինքովը պիտի հոգաս. ճարես հացդ.» այսպէս վճռեր, ա՛յսպէս գծեր էր Աստուած ճակատագիրը մարդուն, ա՛յդ էր ամբողջ ըրկանքը ու պատիժը, զոր Տէրը կը ասմանէր իր անպարիւտ, ըմբոստ ծառայն, որ իր պատուէրին, ասուածային պատուէրին, յանգգներ էր հակառակիլ. ա՛յս եղաւ առաջին ու վերջին դատապարտութիւնը Աստուծմէ մարդուն տրուած։ Բայց ինչ մեծ զրկանք է այն, որ կ'ընէ մարդը՝ մարդուն։ Քամել ճակտին քրտինքը, անով դառնացնելու համար ճակատագիրը, անո՛վ զրկելու համար մարդը իր ցամաք օրապահիկէն, հացի չոր պատառէն. անխիղճութենէ աւելի գազանային բան մը է ասիկա։

Ահաւասիկ ճիշդ այն ընթացքն է որ ունին մեր մէջ կարգ մը անխիղճ ամուսիններ, հանդէպ իրենց կնոջ, տըկար, անբաղդ այդ արարածներուն, որոնք մինչեւ կէս գիշերներ, ցուրտ ու մութ սենեկին պատուհանին առջեւը կզկցած, մենիկ մենաւորիկ, ճզող, տըխեղծ մանուկը գրկին մէջ սպասելէ վերջ, շատ անգամ անօթի. անքուն գիշերներ կը լուսցնեն ու ասոնց առջեւ ճիտ կը ծռեն, կը համբերեն անոնք սա՛ մխիթարութիւնով թէ, անչո՛ւշտ իրենց կեանքին մէջ գործած են մեղք մը, որուն քաւութիւնն է որ կը տանին. «Աստուած մատը մարդուս աչքը չի խօթեր...» խեղճ՛երը...։

Այս ամէնը սակայն, շատ փոքր ու չատ թեթեւ են դարձեալ, բաղդատմամբ այն ցաւին՝ զոր խի՛զճ մայրը կը զգայ ամէն անգամ, երբ կը ստիպուի անչափահաս իր մանչ զաւակը գիշերուան այդ պահուն ղրկել գինետունները, այդ գարշ ու զազիր անկիւններուն մէջ փնտռելու իր հայրիկը. ա՜հ, այդ բանն է որ ամէնէն աւելի կը խոցէ ու կ'արիւնէ մայրական իր անչա՛փ զգայուն սրտիկը։ Իր ձեռքով բանալ չպիտի՞ ըլլար իր զաւակին գերեզմանը...։ Այսպէս կ'ուզէ մտածել անիկա, ա՛յսպէս կրնայ զգալ մոր մը սիրտը։

* * *

Ժամը գիշերուան չորսն է. ցուրտով մը կը փչէ. անձրեւը անընդհատ կը տեղայ. փողոցի անցուդարձը ցանցառած՝ գրեթէ դադրած է։ Մարդու երկու ստուերներ տարտամ քայլերով, արգահատանքը կարծես մարմնացնող երեւոյթով մը, պատի պատ կը յառաջանան այդպէս մութին մէջ։

Պատիերը ո՛րքան արգահատական, ո՛րքան ցաւագին, կարծես նոյնքան ալ սոսկալի, պզգանք առթող ու սրտի խօսող բան մը ունի իր մէջ։

Անոնցմէ մէկը տղայ մըն է, հազիւ դեռ 12 տարեկան՝ միւսը՝ քիչ շատ տարիքը առած մարդ մը, որ հաւանականօրէն հայրը եղած ըլլալու է քովի խե՛ղճ այդ տղուն, որ իր գինով հորը մեղքին քաւութիւնն էր կարծես որ կը տանէր, ցուպը ըլլալով անոր թոյլ մարմնոյն ամբողջ ծանրութեանը, զի անզգայ մարդը կայնելո՛ւ իսկ կարողութիւն չունի։

Սա խօսակցութիւնն է որ, ո՛վ գիտէ, քանի՞երրորդ անգամ ըլլալով, կը կրկնուէր,

— Ինտո՞ր եղաւ, ծո՛, մարդդ, կ'ըսէր հայրը տղուն, հազիւ հասկնալի, լպտուկ լեզուով մը։

—Ինտո՞ր պիտի ըլլայ. աղէկ չէ՛, կը վախնամ կոր հայրիկ. ինչ ընենք. Տօքտորը չեկա՞ ալ ասոր...։

—Ինչո՞ւ ծօ... հը՛մ, կեվեզ ա...։

—...ՈՀ՞ Ֆ, հա՛յրիկ, առջեւդնայէ, ոտքիս կոխեցիր...։

Հայրը ֆիղիքապէս թուլնաւորուած կը տատանի, իսկ տղան կը շարունակէ իր թարթափումը, ամէն քայլին մէյմէկ թոյն վազցնելով իր մաքրափառ հոգիին մէջ։

ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԱՄՊԱՀՈՎԱՆԻ

Իզմիրէն թերթի մը գրուած նամակի մը մէջ զարմանքով կարդացի թէ՝ Ս. Ծնունդեան և Զատկի հանդէսներուն փայլ մը տալու համար, հանդիսապետը ո՛վ որ ալ ըլլայ, պարզ վարդապետ կամ քահանայ, Ամպհովանիով թափոր կը դառնայ եղեր, և այս տարի ալ Ծննդեան տօնին օրը Տ. Դանիէլ Վրդ. Ամպհովանիով կատարած է նոյն թափորը, չմոռնալով նաեւ Զատիկագով զգեստաւորուիլ։

Ասիկայ շատ տարօրինակ թուեցաւ մեզ։ Զատիկագի զեղծումը արդէն ընդհանրացած կրնայ սեպուիլ, բայց անոր վրայ Ամպհովանի մըն ալ բարդելը չիտակը նմանը չտեսնուած զեղծումներէն է։ Մենք որչափ որ գիտենք Ամպհովանին մի միայն Կաթողիկոսներու յատուկ է, և Ս. Պատրիարքը ու իր նախորդները, որչափ որ կը յիշենք, երբեք չեն փորձած ասանկ փառասիրութիւն մը ունենալ։ Իզմիրցիները կրնան շատ մը տարօրինակութիւններ պահանջել, բայց Դանիէլ Վրդ.ի այս ատիճան համակերպումը, չիտակը ո՛չ նուազ ցաւ կը պատճառէ եկեղեցական գործոց նախանձախնդիրներուն։ Մնաց որ նոյն այն թերթը, որ այսչափ ներողամիտ ոգւով կը պաշտպանէ Դանիէլ Վրդ.ի Զատիկագն ու Ամպհովանին, ասկէ առաջ բուռն թափով դատափետած էր Թաթուլ Վրդ.ը օր մը Զատիկագով պատարագած ըլլալուն համար։ Արդեօք վարդապետէ վարդապետ կը տարբերին եկեղեցական կանոնները, թէ նոյն թերթը կարճ ժամանակի մը մէջ ալ քառաս. ոստում մը ըրած է եկեղեցական լայնախոհութեան չուլին մէջ։

Իւսկիւսար ԱԼԵՒՈՐ

ԱՆՄԵՂ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂՅԻ ՕՐԻՈՐԴԸ

Նշմարած էք՝ ձեր ճամբուն վրայ՝ համեստ գնացքով ու ամօթխած դէմքով այն փափկասուն էակը որ իդեան սեռի տիպար նմոյշներէն է։ Ճիշդ անա՛ այդ է Մաքրիգիւղցի օրիորդը, որուն համար սովորութիւն է ըսել՝ «Նազէլին»։ Գեղեցկութեան մասին՝ չենք կրնար ըսել սակայն թէ հրաշալի է ան, բայց իր դէմքին հաճելի ըլլալն ալ ոչ ոք կ'ուրանայ, (քա՛ լիցի)։ Բնաւորութեամբ հեզ, հիւրամեծար է նաեւ տանը մէջ։ Պէտք է ըսել որ Պոլսոյ հարուստ արուարձաններու մի քանի օրիորդներուն նման, Մաքրիգիւղցի օրիորդը կենեի պէս բազմոցին անկիւնը չի փակչիր, այլ՝ քաջ գիտէ խոհանոցին ճամբան ուր՝ իր մինեօն «տոտոխկ»ներն՝ ներդաշնակ կերպով կը հնչեցնեն նալընները։ Տանտիկնութեանը մասին ալ ըսելիք չկայ. աւել մը կ'ուզէ որ... երիտասարդ մը չպիտի մերժեր անոր աւելել տալու իր անդրաշխարհիկ մեղքերն, (խնդիրը Ֆարաս մը գտնելուն վրայ կը մնայ... զանոնք ամփոփելու համար)։ Բաց ասոր, հռչակաւոր է իր անուշին չեվիրմէն և մանաւանդ եփած համեղ «խաւիծը» (անանկ որ մատներդ մէկտեղ կ'ուտես)։ Գալով դաստիարակութեանը, «մանչ-աղջիկեան» է փոքր ինչ, սակայն Նիկողոսեան էֆ.ի բարեկերթ կնիքը անպակաս է իր վրայ։

Իր չարժուձեւերը ուշագրաւ են։ Ընթերցասիրութեան մասին՝ գողտրիկ գրական հատուածներն միշտ հաճելի են Մաքրիգիւղցի օրիորդին. սովորաբար ան կը լափէ բանաստեղծ Ցարուխեանը Մրմրեանը, ախորժանօք կ'ըմպէ Ամբակում Դիոկղետիանոսեանը, կը «լպպէ» Ցակոբ Տէր-Ցակոբեանը, այս ջղուտ գրողը։ Չի մոռնար նաեւ ըսելու որ Հայ հեղինակներուն մէջ կը ճաշակէ այն գրութիւններն որոնք կը ստորագրուին՝ Առ-ժանգոտ է (և կամ՝ «Ալ-Փասան»), ինչպէս նաեւ՝ Առ-չուանը-ճեխիէ (և կամ «Ալ-իբի-նար»)։ Սքեմաւոր գրողներուն մէջ կը հոտոտէ անուշիկ ՎԱՐԴԸ։

Գալով հրապարակագիրներուն, Աբրամ Անտոնեանը փոքր ինչ կը քաշքշէ, (աջէն ձախ բնականաբար)։ Իր նախնտրած թերթն է Մանզումէն, (ատոր տարակոյս չկայ), և ախորժած կերակուրն ալ փափուկ ֆիլպասէն։

Հսի՞ թէ Մաքրիգիւղցի օրիորդը հաւատով է։ Օ՜հ, կատարեալ քրիստոնեայ, պէտք է զինքը դիտել եկեղեցիին մէջ ուր խաչակնքելու ձեւն անմեղութիւն կը բուրէ։ Արշալոյսին պէտք որ ան ըսէ միշտ հոգետնչ իր «հայր մեր»ն, իսկ գիշերը անվրդով կը մխիթարուի «հաւատով խոստովանիմ»ով. (ուր էր թէ վրաս ալ կարդար, տարակոյս չկայ որ հաւատքի կուգայի)։ Ընդհանրապէս դաշնակաւոր չէ Մաքրիգիւղցի օրիորդը՝ և ոչ ալ զբօսասէր, բայց չի մերժեր ընկերային վայելուչ ժամանցներն, ինչպէս զոր օրինակ՝ կը խաղայ հնօրեայ «ըսկամպիլ»ը, «գըզ գաչը»ն, և երբեմն ալ ճարօ ճարօ ճիճօզ։ Տունէն դուրս իր նախընտրած զբօսավայրն է Հաճի Միխալ (և կամ՝ մահտեսի Մքայել աղայի «բաղմաթոռ» կազինօն, ուր խառկապիւհն կատմանբօլին մէկդի թողլով կը գտնայ՝ (առ ի չգոյէ լաւագոյնին) Պոսֆորի ստորին գարեշուրով։ Բաւերախտաբար իր տրամադրութեան ներքեւ կը գտնուի՝ Զօպան-չէշմէսիի «Հրաշագործ» ջուրն (որ մեղմ բնաւորութիւն ունեցողներուն խստութիւն ազդելու բարեշնորհ հանգամանքն ունի)։

Այսու հանդերձ մարդս առանց թերութեան չի կրնար ըլլալ։—(այդ յատկութիւնը միայն հրեշտակներուն տրուած է, որոնք արդէն աշխարքէս դուրս կը գտնուին)—, և Մաքրիգիւղցի օրիորդն ալ անշուշտ իր թերութիւններն ունի.. բայց պատուոյ և բարեկրթութեան մասին կրնայ պարծիլ, և ճակատաբաց կրնանք ըսել թէ՝ Մաքրիգիւղցի օրիորդը աղջիկներու այն դասակարգէն է, որու համար «առնողը չի խաբուիր» կ'ըսեն շատ իրաւամբ։ (երբ մանաւանդ ..... դրամօժիտ ալ ունենայ)։

Օլ ռայթ ՊԱՒԼՈՍ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՔԵՐԹՈՂՆԸ

ՔԱՍԻՄ 293

ԿՆՈՌՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ԶԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ

(Քսան տարի եսքը)

Ե.

Երիտասարդը այնչափ պարզ, այնչափ սրտաբուխ ոճով կը թախանձէր որ Մելինէ ճշմարիտ համակրանք մը զգայ անոր նկատմամբ ու յուսատու չեղտով մը,

—Աղէ՛կ, ըսաւ, ձեզի գոհացում տալու համար թիւրիմացութիւնը չեղեալ կը նկատեմ, պատուոյ խօսք կուտամ, իմ կողմէս՝ գացէք, ըսէք, բայց այն կոչտ մարդը չեմ կրնար ներկայութեանս ընդունիլ, ձեզ նման բարեկիրթ, ուղղամիտ ու քաղաքավար պաշտօնեայ մը ինձ համար չատ նախապատիւ է անանկ տնօրէնէ մը որ գիտակցութիւնը չունի իր պաշտօնին բարձրութեան և զուրկ է ամէն արժանիքէ։

—Ո՜հ օրիորդ, ի՛նչ բառերով երախտապարտութիւնս յայտնեմ, գուցէ պաշտօնեան, ստոր ձեւեր, ջիղնքներ, շողոքորթութիւններ չեմ գիտեր, և չեմ ալ կարծեր որ ձեզ նման վեհ սիրտ կրող մը ախորժի անոնցմէ։ Ձեր այս շընորհը չէ թէ մինակ ինձ ուղղուած պիտի ըլլայ, այլնաև դրամատան մէջ ծառայող ամբողջ Հայ պաշտօնեաներուն։ Մինակ, եթէ յանդգնութիւն չի սեպէք, դարձեալ պիտի համարձակիմ կրկնելու որ դեր-տնօրէնին անձամբ գալ ներողութիւն խնդրելը ա՛լ աւելի պատշաճ պիտի ըլլայ և միեւնոյն ժամանակ չմոռցուելիք դաս մը՝ իրեն համար որ ապագային գիտնայ թէ, ի՞նչպէս յարգել պէտք է Շարամովներու նման յաճախորդները։ Առանց տնօրէնս ստորնացուցած ըլլալու, սա ալ փութամ ըսել որ, վերջին ծայր յուզուած էր ու զըզջացողի արգահատական դէմքը մը կը կրէր։ Թէեւ գործին եղելութիւնը չեմ գիտեր, օրիո՛րդ, սակայն անկեղծ ըլլալու համար պարտք կը զգամ ըսել թէ, խիստ փափկակամ, զգուշաւոր, կենցաղագէտ անձ մ'է դեր-տնօրէնը և գրգռումի վայրկեանի մը մէջ վշտացուցած ըլլալու է ձեզ։ Ուստի յանուն Ք...դրամատան մէջ պաշտօնավարող Հայերու, կը խնդրեմ որ պարզ յեսսկոչումի մը համար ընդունիք դեր-տնօրէնը ձեր ներկայութեան։

Երիտասարդը ա՛նչափ թախանձեց, ա՛նչափ փափկութեամբ համոզեց որ վերջապէս զիջողութիւն ըրաւ Մելինէ ու հաւանութիւն տուաւ դեր-տնօրէնը ընդունելու, քանի որ իրեն համար ալ ոչ նուազ փափաքելի էր Սիրարփի գայթակղական ծնունդը ամուր հիմով մը պարտկելը։ Պաշտօնեան երախտագիտութեան ու շնորհապարտութեան հազար ու մէկ ձեւերով անմիջապէս դուրս ելաւ, ապարանքէն ու իսկոյն կառք մը ցատկելով գնաց աւետեց դերտնօրէնին թէ, Օր. Շարամով պիտի ընդունի զինքը։

Դրամատէրը, որ պաշտօնեան Մելինէի զրկելէն ի վեր անքացատրելի յուզումի մէջ էր, անոր սպառնական պատասխանին հաւանականութենէն վախնալով, հիմա երիտասարդին այս յաջող պատգամաբերութենէն սիրտ առած, հարցուց թէ ի՞նչ ընդունելութիւն եղաւ իրեն, Շարամովներու կողմէ։

Պաշտօնեան թէեւ կ'ուզէր մեղմութեամբ անցնիլ, սակայն նկատելով որ պէտք էր օրիորդին տրամադրութիւնները նոյնութեամբ հաղորդել իր պետին, մանրամասնաբար պատմեց իրեն եղած ընդունելութիւնը։

Դեր-տնօրէնը յուսահատութեան առաջին թափն անցընելէ ետք, նոր ծրագիր մը յղացաւ և պաշտօնեան պահ մը սպասցնելով, ինք խնամուած արդուզարդ մը ընելէ ետք, անոր ընկերակցութեամբ ուղղուեցաւ Շարամովներու բնակարանը։ Երբ տպարանքէն ներս մտան՝ պաշտօնեան նախասենեակին մէջ մնաց, իսկ դեր-տնօրէնը առաջնորդուեցաւ դահլիճ, ուր առանձին կը սպասէր իրեն Մելինէ, բոլորովին լուրջ կեցուածքով։ Դրամատէրը ժպտուն դէմքով մը տանտիրուհին բարեւելով ձեռքը երկնցուց ու ծայր աստիճան կընամեծարական ձեւերով,

—Կը յուսամ թէ, ըսաւ, ներողութիւն խնդրելու համար եկած բարեկամի մը ձեռքը չէք մերժեր։

—Շնորհակալ եմ, պարո՛ն տնօրէն, պատասխանեց Մելինէ աչքի զարնող ցրտութեամբ մը. ներողութեան ու մերժումի խնդիր չկայ։

—Կը խոստովանիմ որ խիստ ծանր թերութիւն էր ըրածս, յարեց դեր-տնօրէնը, սակայն պարագաներ կան ուր մարդ ակամայ կը մեղանչէ, հպատակելով իր կամքին անկախ զգացումներուն, որոնք կը թելադրեն ամէն միջոցներու դիմել, միմիայն ըղձացուած նպատակի մը համար։

Մելինէ նկատելով որ մարդը զգացումի խօսք խառնելով սանկ սիրահարի մը հովեր առնելու կը պատրաստուի, այս փորձանքէն ժամ առաջ ազատելու և գործը կարճ կապելու դիտումով,

— Արդարացումի պատճառ չկայ, պարո՛ն, ըսաւ, դուք այցելութիւն մը տուիք, ես ալ ընդունեցի, ասիկա բաւական է ամէն թիւրիմացութիւն փարատելու և մեր դրամական յարաբերութիւնները իր սովորական կացութեան վերածելու։

—Դիտեմ արդէն թէ ո՛րչափ ազնիւ սիրտ կը կրէք և ո՛րչափ վեհանձնութեամբ գիտէք ամէնէն մեծ թերութիւններուն ներել, և սակայն դրամատան յարաբերութիւններուն տեսակէտով միայն արդարացում չեմ փորձեր, այլ մանաւանդ կ'ուզեմ անձնապէս համոզում գոյացնել ձեր մէջ թէ, յոռի դաստիարակութեան մղումով չէր որ ձեզ վշտացնելու չափ առաջնացի. դրամականէն տարբեր, նիւթականէն խիստ վեր զգացում մը առնել տուաւ ինձ այն սխալ քայլը, կարծելով որ անով պիտի հասնէի տարիներէ ի վեր երազած երջանկութեանս։

—Ինչ կ'ըսէք, պարո՛ն, ըսաւ Մելինէ, վայրկենաբար խոժոռելով, կը մոռնա՞ք թէ աղջկան մը առջեւ կը դանուիք։

—Ընդհակառակը, համոզուած ըլլալով թէ աչխարհի ամէնէն նախանձելի օրիորդին ներկայութիւնը կը վայելեմ, կը փափաքիմ խիստ փափկութեամբ ու ամենամեծ յարգանքով յայտնել նոյն իսկ իրեն, ինչ որ մտադիր էի ո՛ւ է օտարականի մը բերնով հաղորդել և այս ընթացքս պատուաւորութենէդ ուրիշ ածականով կարելի չէ որակել։

Մելինէ կատաղութենէն ինքզինք կ'ուտէր, ու եթէ գայթակղութենէ մը չվախնար, խօսակիցը սրահին մէջ առանձին ձգելով կ'ուզէր մեկնիլ անոր քովէն. ձեր սիրահարը սակայն առիթէն օգուտ քաղելու դիտումով,

—Եթէ քիչ մը պղարիւնով խորհիլ հաճիք, պիտի տեսնէք որ անքնա՛ն ո՛ և է բան չկայ իմ այս ընթացքիս մէջ, ըսաւ, ե՛ս քիչ չատ անուն ու դիրք ունեցող պատուաւոր մարդ, ամէն առաւելութիւններով օժտուած եմ արժանաւոր տիկնի մը ծառայելու. ո՛չ ուրիշի հարստութեան աչք ունիմ, ո՛չ ալ անչափահաս օրիորդ մը շլացնելու ձեւեր. անկեղծ զգացում մը, սրտի իղձ մը, զոր խոնարհաբար կը մատուցանեմ ձեր ոտքերուն, վստահ ըլլալով որ անարժան չէք նկատեր զիս Օր. Շարամովի ծառայելու։

Մելինէ հասկցաւ որ դրդուելը օգուտ պիտի չունենար այս անխոնջ հեռատեսդողին համար, ուստի բարկութիւնը զսպելով,

—Ձեր զգացումներէն շնորհակալ եմ, պարո՛ն, ըսաւ, անոնք համոյքով պիտի փոխարինուէին ո՛ և է կնոջ կողմէ որ ինձ նման վերջնականապէս հրաժարած չըլլար ընտանեկան կեանքէ։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ՄԵԾ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԲԵԹԵՐՊՈՒՐԳԻ ՄԷՋ

Զարքին նախադահութեամբ մեծ խորհուրդ մը գումարուեցաւ Ճարոնի տրուելիք պատասխանին վերջնական խմբագրութիւնը ընելու համար։ Թոքիոյի ռուս դեսպանը ճարոնական կառավարութեան ինդրանքով հեռագրեց Բեթերպուրգի թէ Պատասխանը կարելի եղածին չափ պէտք է շուտ տրուի։

** Բազմաթիւ ռուս զինուորներ դէպի Բօրնեան սահմանագիծը ճամբայ կ'ելնեն, ինչպէս նաև Մանչուրիոյ ներսերը քանի մը կարեւոր կէտեր։

** Օգաբայի, Բօպէի, Տիօթոյի և ուրիշ տեղական կեդրոններու գլխաւոր դրամատէրերը և տեղանաւորները մայրաքաղաք հրաւիրուեցան ճարոնական կառավարութեան կողմէ, և խորհրդակցութիւններ ունեցան Վարչապետին և ելմտական նախարարին հետ։ Իրբեւ արդիւնք խորհրդակցութիւններու, հարիւր միլիոն եէնի ներքին փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանուի։

** Զինական կառավարութիւնը անդադար գործունէութեամբ կը շարունակէ զինուորական պատրաստութիւնները, ա'յնպէս որ Զինաստան գտնուող օտարահպատակները սկսած են քիչ մը երկիւղ ունենալ։ Երկիւղալի առասպելներ սկսած են շրջաբերել այժմէն։

** Թիէնցինի ռուս պաշտօնատարները կը յայտարարեն թէ մինչեւ Փետր. 1 (երէկ) Ռուսիա ընդհանուր զօրահանութեան շարժումներ պիտի ընէ Մանչուրիոյ մէջ և դէպի Բօրէա։

** Ցնվ. 28ին Բեթերպուրգի մէջ մամուլոյ Խորհուրդ մը գումարուեցաւ նախագահութեամբ Մեծ-Դուքս Ալէքսիս Ալէքսանտրովիչի Մ. Արեւելեան գործերը նկատի առնելու համար։ Կէս պաշտօնական ղեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ Խորհուրդին նպատակն է Ռուսիոյ և Ճարոնի միջեւ խաղաղիկ կարգադրութեան մը համար միջոցներ գտնել։ Այս շաբթու Ճարոնի պիտի հաղորդուի Ռուսիոյ Պատասխանը ճարոնական կառավարութեան վերջին Մանուցագրին։ Խորհուրդը մէկ ու կէս ժամ տեւեց։ Ներկայ էին կոմս Լամստորֆ, պատերազմական նախարար զօրավար Բուրոբաթքին, ծովային նախարար Ավէլան ծովակալ, Սպայակոյտին պետ զօրավար Զաքորով և արտաքին գործոց պաշտօնական Սախան ճիւղին պետ Մ. Հարթվիկ։ Խորհուրդին որոշումները ինք անձամբ խմբագրեց Մեծ դուքս Ալէքսիս Ալէքսանտրովիչ, և բոլոր ներկաներն ալ ստորագրելով, տեղեկագիրը մատուցուեցաւ Զարին՝ վերջնական հաւանութեան համար։ Բայց չի կարծուիր որ Ռուսիոյ պատասխանը յառաջիկայ Շաբաթ օրէն առաջ Ճարոնի ձեռքը հասնի։ Որոշումները խիստ գաղտնի կը պահուին։ և կէս պաշտօնական սա զեկոյցը միայն հրատարակուեցաւ թէ խնդիրը նկատի առնուեցաւ խաղաղասէր ոգւով, որպէս զի բանակցութիւնները յաջողակ եզրակացութեան մը յանգին։

** Կայսրութեան բոլոր առաջնակարգ եղանաւորները, որոնք Թօքիօ կը գտնուին, ճաշի հրաւիրուեցան Վարչապետին կողմէ։ Բոլոր սեղանաւորներն ալ հայրենասիրութեամբ շարժելով խոստացան ամէն կերպով աջակցիլ և դիւրացնել կառավարութեան դրամական ծրագիրը։

** Ճարոնցիք ցոյցեր կը կազմակերպեն և մարտանաւեր ու փոխադրանաւեր կը զրկեն անձնօթի վայրեր Բօրէայի ծովեզերքները, որպէս զի Ռուսիա զոհացուցիչ պատասխան մը տայ իրենց։ Բայց ասիկա մեծ սխալ մը կը նկատուի, և վտանգաւոր խաղ մը խաղացած կ'ըլլայ։ Այս ընթացքը չազդեց երբեք Ռուսիոյ տալիք պատասխանին վրայ։ Ռուսական մեծամեծ զօրագունդեր առաջին հրամանի մը կը սպասեն Եալու գետ (Բօրէա) երթալու համար։

** Ինչ որ ալ ըլլայ Ռուսիոյ վերջնական որոշումը, ո և է ջանք չի խնայուիր պատերազմի համար պատրաստ ըլլալու, եթէ անխուսափելի դառնայ պատերազմը։ Պահեստի զօրքերը միշտ դրօշի տակ կի կանչուին։ Եւրոպական Ռուսիայէն Մայրագոյն Ա. բեւելք զրկուած զօրագունդերուն տեղ Պահեստիները ի զէն կոչուած են։ Իրաւէ տակաւին ընդհանուր զօրահանութիւն չկայ։ բայց ամէնէն լաւ մարզուած մարդիկը կը հաւաքուին և Մ. Արեւելք կը զրկուին շարունակ։

** Նիքոլա Զարը կայսերական Ուքազով մը կը հրամայէ որ բոլանդակ Ռուսիոյ օրէնսդիր մարմինները միջոցներ մտածեն գիւղացի դասակարգերուն վիճակին բարւոքման համար, այսպէս լեցնելու համար 1861ի Հողային Բարենորոգութեանց ծրագրին պակասները և ի զլուխ հանելու համար Ալէքսանտր Բ.ի անկատար մնացած աշխատութիւնները։

** Ռուսիոյ մէջ զրոյց կը շրջի թէ Մեծն Բրիտանիա այս պահուս Միջերկրականի իր նաւատորմիղը կը զօրացնէ ինչպէս Ճարոնի ցոյց մը ընելու համար։ Այդ նաւատորմիղը հիմա կը բաղկանայ 52 զրահաւորներէ, յածանաւերէ, ինչպէս նաև Թորփիլանաւածներու և Թորփիլանաւերու պատկառելի թիւ մը ունի նոյն ծովուն մէջ։

** Անգլիա բացորոշապէս ծանուցեր է Ռուսիոյ որ, Ռուսիոյ հակառակ անմիջական շարժում մը ընելու միտք չունի։ բայց պիտի չթողու որ Ճարոն ճզմուի։ Ռուսիոյ օրաթերթերը կը հետեւցնեն որ, եթէ Ճարոնի վրայ Ռուսիոյ յաղթութիւնը ապահով երեւի, Անգլիա ուղղակի և ի հարկէ պիտի պարտաւորուի միջամտել իր ծովային զօրութեան անդիմադրելի կարողութեամբ։

** Պերլինի Սբանիտարի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ.— «Զարը խաղաղութեան սիրոյն համար պատրաստ է ամէն զիջում ընել Ճարոնի, եթէ Ճարոնցիք գոհ չըլլան։ Զարը պատրաստ է մինչեւ իսկ հրամարիլ ամէն իրաւունքէ Բորէայի վրայ։»

** Ահա Ճարոնի դրամական ծրագրին ընդհանուր գիծերը։ Նախ՝ կառավարութիւնը 100 միլիոն եէնի ներքին փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանէ 95 եէնի գնով. 5 % տոկոսով, հինգ տարիէն վճարելի։ Այս փոխառութիւնը պիտի բացուի հանրութեան առջեւ։ Միմիայն Մէյցու-Պիչի Սեղանաւորական Տունը խոստացաւ 20 միլիոնի թուղթ գնել։ Կառավարութիւնը այս պարտքին պիտի յատկացնէ դաւառային կալուածական տուրքերը, որոնք 25 միլիոն եէն հաշուած են, պիտի աւելցնէ եկամուտի և շաքարի տուրքերը, որոնցմէ պիտի գոյանայ 15 միլիոն։ Ինչ ինչ հանրօգուտ շինութիւններու աշխատութիւնները առժամապէս պիտի դադրին, և վարչական խնայողութիւններ ձեռք պիտի առնուին, որոնցմէ պիտի գոյանայ նաև 40 միլիոն եէն։ Ցիչեալ աղբիւրներէն գոյացած ամբողջ հասոյթները, տարեկան 80 միլիոն եէն պիտի ապահովեն այսպէս պատերազմական փոխառութիւններուն սպասարկութիւնը։

ՀՈՒԻԹԷՑԻՔԸՐ ԲԱՑԹԻ ԱՆԶԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Ալ տարակոյս չէ մնացած որ Հուիթէյքըր Բայթ վճիռին որուելէն անմիջապէս վերջ ինքզինքը թունաւորեց։ Դիագնութիւնը ընող լսիչը յայտարարեց թէ հանդուցեալին ստամքին մէջ «Սեանիւ ը բօդասեսօ»գտած է։ Ի բանթողնին զբոսաններէն մէկուն մէջ նոյն թոյնը պարունակող թղթիկներ գտնուեցան։ Բրէէնկոթին գրպանին մէջ ալ լեցուած վեցարուածեան մը գտնուեցաւ։ Գործը և իր եղերական վախճանը մեծ յուզում առաջ բերին Անգլիոյ մայրաքաղաքին մէջ և թերթերը մեծ տեղ կը նուիրեն այս դէպքին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՆ.— Նչ. օր Ֆրանսական Ակադեմիան նոր «Անմահ»մը ալ ընդունեց իր ծոցին մէջ, ա'յն է Ֆրէէրիք Մասսն, որ իր նախորդին՝ Կասթոն Բարիի դրուատիքը հիւսեց գեղեցիկ ճառի մը մէջ։ Ակադեմիին տնօրէն Մ. Ֆէրտինան Պրունթիէռ խօսեցաւ Մ. Մասսնի գրական արտադրութիւններու վրայ, և ի մասնաւորի Նարոլէոնի վրայ տնոր հրատարակած 16 հատորներուն գովեստը ըրաւ։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ Մենդեան 45րդ տարեդարձը սովորական չքեղութեամբ կատարուեցաւ Գերմանիոյ մէջ։ Պաշտօնական ընդունելութիւնը չատ չքեղ եղաւ, դեսպանական մարմինը, քաղաքային, զինուորական և նաւային սպաները փայլուն համազգեստներով, տիկիններ ճոխ արդուզարդերով պլաստ գացին իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։ Փառաւոր զօրահանդէս մը կատարուեցաւ, և Վիլհէլմ Կայսր ըստ սովորութեան չատ մը ատիճաններ և պատուանշաններ տուաւ այս հանդիսաւոր առիթով։ Ամբողջ Պերլին լուսազարդուած էր և դրօշազարդուած էին բոլոր դեսպանատունները, հանրային շէնքերը եւ չատ մը մասնաւոր տուներ։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՊԱՐԱԳԱԾ ՄԸ.—Բարիզի ոստիկանական քոմիսէր Ֆմը Մ. Պաքօ իր իսկ զաւակը ձերբակալելու հարկին տակ գտնուեցաւ անգիտակցաբար։ Քանի մը օր առաջ Բառեի Ֆրէրներուն շէնքին մէջ գիշերանց 51,000 ֆր.ի գողութիւն մը պատահած էր։ Մ. Պաքօյի հրամանատակ գտնուած ոստիկանները քննութիւններէն վերջ հակցան թէ այս գողութեան գործին մեծապէս պատասխանատու են իրենց պետին՝ Մ. Պաքօյի զաւակը, որ ասկէց առաջ ալ չատ նեղութիւններ տուած է իր հօրը։ Զաւակին Պէլժիա փախչիլը հաստատեց այս կասկածները։ Մ. Պաքօ, ցաւի սիրտ, ինք անձամբ ի պաշտօնէ Պելժիա մեկնեցաւ և իր զաւակը ձերբակալելով Բարիզ բերաւ։ Երիտասարդը գողացուած գումարէն 800 ֆր.ը միայն ծախսած էր, հայրը պարտաւորուեցաւ այդ 800 ֆր.ը տալ իր կողմէն։ Քօմիսէրը չատ պարկեշտ մարդ մըն է և ամէն մարդ Բարիզի մէջ կը ցաւակցի անոր։

ԴՈՒՐԻՆՈՅԻ հռչակաւոր Համալսարանը այրեցաւ։ Շատ կարեւոր ձեռագիրներ, որոնց մէջ կային արաբերէն, Թուրքերէն, զպահերէն և լատիներէն գործեր, ամէնն ալ կորուեցան։ Պասօ վանականին կողմէ շինուած նշանաւոր երկրագունդը հրոյ ճարակ եղաւ։ Բայց ազատուեցան Ժե. դարու ընտիր ֆաւազածները։ Զորս հազար ձեռագիրներէն 1000ը միայն ազատուեցաւ, առաւել կամ նուազ վնասուած վիճակի մէջ։ Իտալիոյ հանրային կրթութեան նախարարը Դուրինօ մեկնեցաւ։

** Դուրինոյի Համալսարանը հիմնուած էր 1720ին Վիթթորիօ Ամատէօ Բ.ի կողմէն։ 250,000 տպագրեալ հատորներ ունի, և բաց ի արեւելեան և եւրոպական ձեռագիր-զանձերէն, կային նաեւ 10,000 փայտի վրայ դրոշմուած պատկերներ և քանդակներ։

ԹԻՖԼԻԹԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՐՇԱՒԱՒՈՒՄԸ.— Արշաւախումբին հրամատար գնդապետ Եունկուղպանտ Շումպիի հուվտին մէջ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Տրբօն Լամային հետ որ ազդարարեց անոր թէ պէտք է կնաթօնի դառնայ, եթէ չուզեր նեղութեան հանդիպիլ։ Թիպէթցիները Կուրուի մէջ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն, և չատ զինուորներ Լհասայէն Շիկացէ կ'երթան դիմադրելու Անգլիացիներուն։ Սասակի ձիւն կը տեղայ։ Թիպէթցիներուն սպառնական դիրքը մասհոգութիւն կը պատճառէ Անգլիացւոց, որոնք սակայն հակառակ ամէն դժուարութեանց առաջ քաշելու մտադիր են։ Թիպէթցիք իրենց քանակեալը հատատած են Թունայէն ութը մղոն հեռի, կիսանցէ տանող ճամբուն վրայ։ Երբ արշաւախումբը Թունայէն մեկնի, Թիպէթցիք յարձակում պիտի ընեն։ Անգլիացի զօրավար Մաքմոնալա Ֆարիէ նոր զօրք և նոր ռազմամթերք կը տանի անգլիական արշաւախումբին։ Անգլիացի ռազմիրայ զինուորները ապառաժուտ վայրերու մէջ իսկ նմանը չի տեսնուած դժուարութիւններով ճամբաներ կը շինեն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԶԷՌԻՆԷ, Ցնվ. 31.— Աւստրաւնգարական դեսպան Պառոն Խիւն Գիւնէնֆէլտ այսօր իր յանձնարարագրերը մատոյց Նիքոլա իշխանին։ Այս առթիւ երկուսեան արտասանուած ճառերը ցոյց տուին թէ երկու երկիրներն ալ կը փափաքին ամրապնդել բարի դրացնութեան և առեւտրական յարաբերութիւնները։

ՊԵՐԼԻՆ.—Օքսանճայի մէջ մինչեւ ամսոյս 21ին տեղի ունեցած կռիւներուն մէջ երեք հոգի մեռան։ Օմարուրու Ցունուար 27ին եւս մղեց Հերերոներու մէկ մեծ յարձակումը։

ԲՕՐԴՕ ԱՐԹՈՒՐ.—Չորս օրէ ի վեր, օրական 150 վագոն զինուորական պիտոյք կը զրկուին այս տեղէն Եալու (Բօրէա և Մանչուրիոյ սահմանագիծը կազմող գետը)։ Մուգտէնէն և Բօրթ-Արթուրէն հոն 8000 զօրք կը զրկուի։ Երկ գիշեր ալ կառախումբ մը լեցուն Խաղախ զրկուեցաւ։ Ռուսերը կ'ըսեն թէ Ճարոնի թշնամական ընթացքին պատճառաւ ստիպուած են զօրք լեցնել Եալուի գծին վրայ։

ԹՕՔԻՕ.—Ճարոն խնդրեց Ռուսիայէն փութացնել իր պատասխանը։ Ճարոն չուզեր աւելի ևս ժամանակ կորսնցնել, երբ զինուորական կացութիւնը իրեն նպաստաւոր կը թուի։ Առաջիկայ մէկ քանի օրերուն մէջ Ճարոն վճռական քայլ մը պիտի առնէ։ Ճարոնի առաջին գործը պիտի ըլլայ, կ'ըսուի, գրաւել Բորէան, բայց ասիկա պատերազմի պատճառ պիտի չնկատէ Ռուսիա։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ճարոնական դեսպանատան կցորդ Նօսա հաղարպետ ծովի ճամբով կը դառնայ Ճարոն, վախնալով որ եթէ Սիպերիոյ երկաթուղիով երթայ, ճամբան պատերազմի յայտարարութեան կը բռնուի և գերի կ'իյնայ։

—Աւստրիական կառավարութիւնը կ'ուսումնասիրէ Գերմանիոյ հետ առեւտրական պայմանագիրը նորոգելու միջոցները։

ՍԻՈՒԷՀՈՒՄ.— Օսքար թագաւոր որոշեց պաշտօնապէս այցելել Ֆրանցեսզէֆ կայսեր՝ Փետր.ի վերջերը։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

1 Փետրվար 1904

Ֆրանս. 3% 3% Français)	97	92
Բէժի (Tab. Turcs)	363	—
Օսմ. Մթացեալ (R. Nv. Unif.)	86	30
Երկաթուղի (Lots Turcs)	125	—
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	583	—
Թրանսվալ (Transvaal)	96	—

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ

Ցունուար 28 (Ն. Տ.) Թուականաւ Բեգերսպուրկէ Ռիթէրի հեռագիր մը կ'ըսէ թէ «Ն. Ս. Օծութիւն Ամենայն Հայոց Հայրապետին ջղային դրութիւնը քայքայուած է և վիճակը ծանր է»։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Աղդ. Հիւանդանոցիս երկսեռ փոքրիկներուն իբր կաղանդէջ՝ ընդհանրապէս փոքրիկներու կողմանէ հաւաքաբար նուիրուած (6590½) ղրշ.ի գումարը, որուն մասրամասնութիւնը հրատարակուեցաւ արդէն «Մանզումէի Էֆքեար» Պատ. Հայաթերթի մէջ, ստացած է ամբողջապէս։

Այս առթիւ Հոգաբարձութիւնս կը փութայ ցերմապէս շնորհակալութիւն յայտնել համայն նուիրատուներուն թէ՝ փոքրերու և թէ՝ իրենց ծնողաց, առանց իրենց ջանքը չը խնայող և արդիւնաւորող ազնիւ անձնաւորութեանց և մանաւանդ «Մանզումէի Էֆքեար» Պատ. Լրագրոյ մեծայարգ Տնօրէնին և Խմբագրութեան, որ այս սարի եւ նախանձնարկն եղաւ. սոյն հաւաքման և առօրեայ խմբագրականներով բարեսէր հասարակութեան գութն ու ուշադրութիւնը հրաւիրեց՝ իր սիւնակները բանալով և սոյն աղքատասիրական գործին մասնակցողներու անունները օրը օրին հրատարակելով։

Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ սոյն բարենպաստ ձեռնարկութիւնն իր օգտակար արդիւնքներն պիտի ունենայ յառաջիկային, և բարեսէր հասարակութիւնն պիտի փութայ նմանօրինակ պատեհ առիթներով ընձեռել իր օժանդակութիւնն՝ որուն այնքան պէտք ունի բաղմակարօտ հաստատութիւնս։

(Կնիք)

ՊԱՇՏՕՆԱԿԻՑ ՄԸ զարմանքով կը գրէ թէ Բաղէշի Գաւառ. ժողովը պաշտօնանկ ըրած է տեղւոյն Առաջնորդ Տ. Եղնիկ Ծ. Վրդ. Գալբաքճեանը։ Ժամկոչ Բըրխօին Մանզումէի մէջ հրատարակած նամակը կարդացողներ անշուշտ զարմանքով չի պիտի լսեն սակայն պաշտօնանկութեան այս լուրը։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս, Խաչ վարժարանին կարօտ Ուսանողաց Հնամակալութիւնը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով, Տէրք Սիմոն Զէօմէլքճեան (Ատենապետ), Գեղամ Գոչունեան (դեր-Ատենապետ), Երուանդ Հազարապետեան (Ատենադպիր), Վահան Սարքեան (դեր-Ատենադպիր), Եղիա Սագաեան (գանձապետ), Աւետիկ Ինկիլիզեան (մատակարար), Արշակ Մարքեան, Պօղոս Մարտիրոսեան և Մմբատ Երամեան անդամք։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ոսկերիչ մը՝ Սըվազլի Խօճասար գիւղի Ս. Յակոբ եկեղեցիին համար նուիրած է ոսկեղօծեալ արծաթեայ ճաճանչաւոր խաչ մը։ Տ. Մկրտիչ Արք. Վահապետեան յառաջիկայ կիրակի պիտի օծէ նոյն խաչը՝ Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ։

ԿԻՒՍԱՆԱՆԲ թէ Բերայի նախկին Համազգեաց վարժարանին կարող և ձեռնհաս տեսչուհին Տիկին Զոհրապ, Հիւանդանոցի աղջկանց որբանոցին տեսչուհի պիտի կարգուի։

ԶԻԼԷԷՆ կը գրէ մեզ Զաւէն Ցնվ. 8 թուականով.

Ամանօրը սիրուն անակնկալ մը ընծայեց Զիլէցիներուս։ Առաջին անգամն ըլլալով դպրոցական հանդէս մը սարքուած էր կաղանդի առթիւ որ տեղի ունեցաւ Ցնվ. 4ին կիրակի օրը։ Մէկ օր առաջ դպրոցի անօրէնութեան կողմէ մասնաւորներու հրաւիրագիր զրկուած էին։ Նոյն օրը ժամը 7ին (ըստ հրաւիրագրի) դպրոց գացինք. հոն բազմութիւն մը դիմած էր հոն անակնկալներու ամէնէն սիրունը վայելելու դիտումով։

Աթոռներու և նստարաններու երկար շարք մը դրուած էր, որոնց բոլորն ալ գրաւուած էին հետաքրքիրներով։ Ներկաներու մէջ կը նշմարուէին տեղւոյն Հայ քահանայական դասը, Թաղ. Խորհրդոյս անդամները, դպրոցին անօրէնութիւնը ուսուցչական մարմնի հետ, Բոլոր. քարոզիչը և ուրիշներ։ Նկարագրական սկսելէ առաջ կ'ուզեմ քանի մը դիտողութիւններ ընել խնդարհարար։ Ցաւ էր տեսնել թէ ներկաներէն ու մանաւանդ հրաւիրեալներէն չատեր ոտքի վրայ մնացած էին և չատեր ալ ծալապատիկ նստիլ ստիպուած էին կակուղ... տախտակին վրայ։ Քիչ մը աւելի կենցաղագիտութիւն և փորձառութիւն բաւական էր գիտնալու համար թէ. սրամտդրելի աթոռներ պէտք էր պահուած ըլլալ նախապէս, զէթ հրաւիրեալները պատուասիրելու համար։ Տեղւոյս Աւագերէցը Տ. Ռէթէոս քհնյ. Զաքրպօղոսեան կը նախագահէր հանդէսին, որ սկսաւ Վեհ. Կայսեր ձօնեալ երգով մը, զոր երգեցին երգեցիկ պարտներ ընկերակցութեամբ դաշնակի և քանոնի։ երգէն վերջ աչակերտներէն վեցը թուրք. լեզուով տրամախօսութիւն մը ըրին։ Ինչպէս նաև բարձրագոյն կարգի սաներէն Պ. Եդուարդ Փիրանեան հայ. ճառ մը կարդալով, գիտութեան և ուսման օգտակարութիւնը շեշտելէ վերջ, շնորհակալութիւն յայտնեց պատ. Թաղականութեան և ուսուցչական մարմնին, ու Վեհ. Կայսեր կենաց համար սրտագին մաղթանքներ ըրաւ։

Յետոյ չատ մը տաղ. և ֆրանս. գոյներ ու տրամախօսութիւններ արտասանուեցան, որոնք ընդմիջուեցան երգերով։ Ինչպէս կը տեսնուի, միշտ թուրք. լեզուով կը խօսէին աղայք, ներկաներուն հասկնալի ըլլալու համար։ Ի վերջոյ ծանօթ վաճառական Մատաթիա էֆ. Փիրանեանի կողմէ, իր որդին Պ. Արմենակ (որոնք առեւտրական պտոյտի մը համար հոս կը զտնուին), թուրք. ճառ մը կարդաց, որով ուսման և գիտութեան վրայ հաւանցի տեսութիւն մը ընելէ վերջ, գովեստը ըրաւ դպրոցի չէնքին, յետոյ մանկապարտէզի մը պէտքը զգացնելէ վերջ, մասնաւորապես խնդրեց Պատ. Թաղականութենէն, որ այսօրինակ դպրոց մը հաստատուի։ Թափուած ջանքերու համար Թաղ. Խորհուրդին և ուսուցիչներուն շնորհակալութիւն յայտնելէ վերջ, ներկաներուն Նոր Տարին շնորհաւորեց։ Յետոյ դպրոցին անօրէն Միսաք էֆ. Ներսէսեան երկար ճառ մը խօսեցաւ, որով տեղւոյս երիտասարդութիւնը ակնարկելով, նոր ձեւերու գործած աւերները թուեց։ Ասկէ վերջ խօսք առաւ Բողոք. քարոզիչ Պատ. Դասպար Թիւրատեան, և Թաղականութեան ու ուսուցչութեան գոհունակութիւն յայտնելէ վերջ, աղջկանց վարժարանի յառաջդիմութեան պէտքը շեշտեց ու վերջացուց։ Երգ մը և քանի մը գոյներ եւս, ու վերջապէս հանդէսը փակուեցաւ աւագերէց Տ. Ռէթէոս քհ.ի «Պահպանիչ»ով ու «Հայր մեր»ով, զոր ներկայք երգեցին միաբերան։ Աչակերտներու առոգանութիւնը շէչին բացառութեամբ գոհացուցիչ ըլլալէ շատ հեռի էր, մանաւանդ անոնց անբնական շարժումները ու անհամաձայն կեցուածքը ուշադրութիւնը գրաւեց ներկաներուն։ Փափաքելի է որ այս սիրուն հանդէսը իր նմանները ունենայ տարին զէթ երկու անգամ, ամանորի և ամաւերջի նման պատեհ առիթներով։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տէր

Տեղւոյս Պաշտօնական Ժողովները, երեւելի անձեր և ժողովուրդը միշտ առաջնորդը ուզողներ եղած են, և այս նպատակաւ քանիցս հաւաքական գրերով և հեռագրով Պատրիարքարան ալ դիմած են։ Այս անգամ նորէն նոյնը ընելով կը ծանուցանեն թէ մասնաւոր անձերու զրպարտութիւններուն և ստութիւններուն երեսէն չեն կարծեր թէ Ս. Պատրիարքն իր խոնական հեռատեսութեամբը, նորանոր խաբեութեանց հաւատալով, ժողովուրդին օգտակար եղած և սիրուած Առաջնորդի մը հրաժարականը ընդունի։

Այս առթիւ հրապարակաւ կը յայտարարեն թէ վերջերս իբր թէ՝ գաւառական ժողովոյ առնտապետէն քաշուած հեռագիր մը հակառակը կը հաստատէր, մինչդեռ սրտմտութեամբ կարդաց ժողովուրդը ատիկա և համոզուեցաւ թէ մասնաւոր նպատակներով ցարդ տեղի ունեցածներուն նման կեղծ էր ու ստորագրութիւնն ալ չինծու։

Ինչպէս վերջերս կեդր. Խառն ժողովն ալ այս զգալով, իմաստուն Տնօրէնութիւնով մը որոշեց որ տեղւոյն վրայ անայտ քննութիւն մը կատարուի, այդ կարգի սուտ ու սխալ հաճոյակատարութեանց գործիք դարձող վիճակը խանգարող անձերու կիրբերուն և անձնայահութիւններուն վերջ մը դնելու համար։

Տրապիզոն 1904 ԻՐԱՋԵԿ

Ցնվր. 15

Համարձակութեան ընտանիքը իր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ ամէն անոնց՝ որոնք հաճեցան ներկայ զբաղեալ հանգուիլեալ

ԳԱՌՆԻԿ ԷՖ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, և այս առթիւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին։

ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ Վարչութիւնը թող հաճի մէկը զրկել Խմբագրատունս, յանձնառութիւն մը ստանալու համար։

Ս. ՀՄԱՅԵԱԿԻ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԵՑՎԷ-ՄԻԶԱԳԻԻՂ, 14 Ցնվր.

Օգերու նպաստաւոր հետեւանքով՝ Նոր Տարւոյն Տէրունի տօներուն անդրանիկը՝ Ս. Մնունդը, թէ՝ եկեղեցական և թէ ընկերական տեսակէտով, տօնուեցաւ հոս մեծ հանդիսաւորութեամբ։ Այս առթիւ յիշատակելի պարագայ մըն է մատաղի այն բարեպաշտակ սովորութիւնը որ մէկ քանի տարիէ ի վեր անտես առնուած էր, կատարուեցաւ այս տարի նախաձեռնութեամբ նորակազմ Հոգաբարձութեան երիտասարդ անդամներուն, այսպէսով ժողովրդեան սրտին մէջ բարեպաշտակ զգացումներու արծարծման պատճառ մը եղաւ։

Մնունդեան Բ. առտուն, մութը տակաւին չփարատած՝ եկեղեցիին զանգակը տխուր զանգիւններով խաւարին մէջ ողբ մը կը յօրինէ, կարծես կուլայ կողկողագին համակելով սրտերը տրտմութեամբ, դուրսը, փողոցին մէջ, տակաւ ձայները կը շատնան, ու բերնի բերան չուտով կը տարածուի ծերունազարդ Տ. Հմայեակ Հօր մահուան լուրը։

Յաջորդ օրը անհամար բազմութեան մը ներկայութեան խիստ փառաւոր կարգ իր օծման և թաղման արարողութիւնը։ Թաղականութեան մասնաւոր հրաւիրագրերուն անձամբ պատասխանած էին Էջմէծի երկու քահանաները և ազգայինները, Գուրտպէլէնի Տ. Մնվք քահանան ընկերութեամբ Մեսր. Անդրանիկ էֆ. Տ. Խորէնեանի, ինչպէս նաեւ գիւղիս յոյն կղերը աշխարհական երեւելիներով, և իրենց թաղականութեան տասնապատ Ալէքս էֆ.ի մասնաւոր կարգադրութեամբ, յոյն պատկերուհիներ առաջնորդութեամբ իրենց ուսուցչուհիներուն պատկերով մեռելս կան թափորին կը մասնակցէին։

Եկեղեցիին մէջ օծման և քահանայութիւն արարողութիւնն եաքը՝ յոյն քահանաներէն Պապա Անկելի սեղանին վրայ ելաւ և Թրքախառն հայերէնով դամբանական մը խօսեցաւ, ուր ի վեր հանեց վախճանեալ Տ. Հօր վայելած ընդհ. սէրն ու համակրութիւնը ու մասնաւորապէս իրենց վշտակցութիւնը յայտնեց։ Ապա Հայ ուսուցիչներէն մին կարդաց դամբանական մը, ուր ի մէջ այլոց, ըսաւ թէ հանգուցեալ Տ. Հայրը իր հանրահռչակ զուարթախոհութեամբ և զուարթախօսութեամբ, մաքուր սրտովն ու անշահախնդիր ոգւովը, որով կը կատարէր իր կրօնական պարտաւորութիւնները, միշտ գիւղին բարի և սիրելի քահանան կը մնար, հետեւաբար իր միւսատակը անմոռոգ պիտի մնայ ամէնուս սրտին մէջ։

Իր մարմինը ամփոփուեցաւ հին սրբավայրին բակը։ Տ. Հմայեակ Հայրը ծնած էր 1825ին և ձեռնադրուած 1866ին, ժամանակուան Վիճակին Առաջնորդ Ներսէս եպիսկ. Վարժապետանէ։ Իրեն կարգադիր եղած է Տ. Մկրտեան Հայրը։

Վախճանեալ Տ. Հմայեակ հայրով կը կարատի իր սերունդին մէջ որդիէ որդի յաջորդութեան թելը։ Ինք գիւղիս հաստատմանէն մինչեւ ցայսօր, իբր քահանայ, իր գերդաստանին Զ.րդ ներկայացուցիչն էր։

ՄԻԶԱԳԻԻՂՅԻ

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ս.ՏԱՐԱԶԱՐ, Մեծ. Զաքարիա էֆ. Մարտիրոսեան. — Հիւանդանոցի անուամբ ձեր զրկած 100 ղրուշը, ինչպէս նաև երկու տոմսերը չենք ստացած ակնարկուած անձէն, հաճեցէք աւելի լուսաբանել մեզ՝ ձեր դրամը յանձնած անձին բացատրութիւններովը։ Ստուգելինք որ Հիւանդանոցին ալ չէ յանձնուած ատանի գումար մը։

Հրապարակի վաճառումներուն չաբաթական ցուցակն է.

ՌԻԹՐԷ

13 պարկ Դեղին I		14¼—14⅝
2 » » II		12½
3 » ճերմակ I		22¾
9 » » III		19¼
22 » Ֆիլոր	25, 26,	26¾
45 Պիսնաս II		15½

ՍԻՏՕՆ

8 սնտուկ Հաճիքէօյ		160
7 » Գարահիսար		110—111
3 » Նալլբխան		108
7 » Զիլէ, Հ. քէօյ	II	126/130

ԹԻՖԹԻԿ

Առուտուր չկայ, հրապարակը կայուն է։

Կ. Պոլիս, 19/1 Փետր. 1904

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ֆ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԻ

ՊԱՏԻԿՆԵՐՈՒՆ ԵՐԳԱՐԱՆԸ. Հաւաքածոյ Մանկապարտէզի երգերու 3

ՊԱՏԻԿՆԵՐՈՒՆ ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ. Պատկերազարդ Ղրշ. 3

ՊԱՏԻԿՆԵՐՈՒՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ. Պատկերազարդ, յատակագծերով և Աշխարհացոյցերով 2½

Կը գտնուին Հեղինակին և Գրավաճառաց քով։

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Սելլոզը Սէրայը Հիւմայունը մուրպախ վէքիլխարճը իղղէթլու Էսէմ էֆէնտիէ թէրֆիէն բիւթպէի Սանիյէ սընֆը Միւթէմայիլի թէվֆիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Խրատմանը հասէնէսինէ մէպնի թէքֆուր Տաղը միւթէասրբը սաատ. Շէրէֆ փաշա հապրէթլէրինէ պիրինճի բիւթպէտէն Օսմանի.

Սէլանիկէ միւլիվա սաատ. Հիւսէյին փաշայա իքինճի բիւթպէտէն Օսմանի Նըշանը ալիւէրի ինան պույրուլմուշ տըր։

ՇԷՖԱԳԱԹ

Բարիզ սէֆիրի քէպիրի տէվլէթլու Միւնիր փաշա հազրէթլէրինին քէրիմէսի բէֆէթլու հանըմ էֆէնտիյէ պիրինճի բիւթպէտէն Շէֆգաթ Նըշանը Հիւմայունը ինան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ.— Է. զօրաբանակին (Եէմէն) արձակուած զինուորներէն 600 հոգի Պոլիս ժամանեցին Մախսուսէի Սաֆարիա շոգենաւով։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, մասնաւոր թիկնապահ Զէրքէշ Մէհմէտ փաշա շոգենաւ դնաց և Կայս. բարեւները հաղորդեց այդ զինուորներուն, որոնք ուրիշ շոգենաւերով իրենց ծնընդավայրերը ղրկուեցան։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.— Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զինի փաշայի նախագահութեամբ, Թունանթարանի մէջ կազմուած ելմտական յանձնաժողովը որոշեց ձեռք առնել պէտք եղած միջոցները, որպէս զի մինչեւ 1319 տարիին սկիզբը քաղաքային պաշտօնատարներու յետնեալ ամսաթոշակները կանոնաւորաբար վճարուին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ վարժարանէն հարիւրապետ ատիճանով շրջանաւարտ եղող Անատոլուի ազիզիէներու բնիկ ուսանողները առջի օր Կայս. Պալատ դացին։ Ա. քարտուղար Թահսին փաշայի կողմէ ընդունուեցան։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Իր Կայս. բարեւները հաղորդել և դրամական պարգեւներ բաշխել տալ, միեւնոյն ժամանակ զանոնք անուանելով Կայս. Թիկնապահ։

ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐը.—Դրած էինք թէ, պետական տուրքերու գանձումը փութացնելու և ապահովելու միտքով, ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշած էր երկրին մէջ կամ արտասահման ճամբորդողներուն անցագիր առլու համար, անոնցմէ թուղթ մը պահանջել, ուր նշանակուած ըլլայ իրենց տուրքերէն պարտք չունենալը։ Գլխաւոր Խորհուրդը նկատելով որ այդ որոշումը կրնայ վնասել ժողովուրդին և վաճառականութեան շահերուն, քանի որ այդպէսով պիտի դժուարանայ վաճառականներու Օսմ. երկիրներու մէջ, տեղէ տեղ ճամբորդութիւնը, մերժեց այդ առաջարկը, մանաւանդ որ տուրքերու կանոնագիրը արդէն պէտք եղած տրամադրութիւնները ունի իր մէջ, անոնց գանձման մասին։ Գալով արտասահման ճամբորդողներուն, ինչպէս օրէնքը կը տրամադրէ, անոնք դրամական զօրաւոր երաշխաւորութիւն մը միայն պիտի տան։ Մեծ-Եպարքոսական պաշտօնագրով մը ամէն կողմ հաղորդուեցաւ այս որոշումը։

ԳԵՏՆԻ ՄԸ «ՓԷՐԱՂԸ գաթի»ն կատարուած առնն, նոյն հողին տասանորդէն և ուրիշ տուրքերէն ունեցած պարտքերն ալ պիտի գանձուին կալուածական տուրքերուն հետ։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Զըմբրան խատութեան պատճառով, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ այն տեղերը ուր զօրանոցներ չկան, Օսմ. զօրքերը խաներու մէջ պատսպարուին և անոնց պէտք եղած մնուցդին լաւ հոգ տարուի։

—Ռումէլիի մէջ առեւտրական ճամբաները նորոգելու և կամ նորեր շինելու մասին միջոցներ ձեռք առնել հրամայեց Կայս. Իրատէ մը։ Նոյն Իրատէն հրամայեց փոքրով աւարտել Դոսովայի, Մանասթրի և Սելանիկի նահանգներուն մէջ սկսուած ճամբաներուն շինութիւնը։

—Դոսովայի ոստիկանական գօմիսէրներուն համար բաւականաչափ բէվոլվէրներ եւայլն պիտի գնուին, նաեւ ձեռնոցներ, կօշիկներ եւայլն զինուորներուն համար։ Մաս մը ղրկուեցաւ արդէն։

«ԷՂԻՏՍ» չուէտական դպրոց-մարտանաւէն հրամանատարը Տարտանէլի առջեւէն հեռագիր մը ուղղեց Կայս. Պալատ և երախտագիտութիւն յայտնեց եղած սիրալիր ընդունելութեանց։

ՔԻԼՈՄԷԹՐԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— Կայս. կառավարութիւնը 195,000 Օսմ. ոսկիի գումար մը վճարեց Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութեան, 1903ի քիլոմէթրական երաշխաւորութեան հաշուոյն։ 30,000 ոսկի եւս պիտի վճարէ։

—1903 տարւոյն իրը քիլոմէթրական երաշխաւորութիւն, 56,000 ոսկի վճարուեցաւ Սելանիկ-Մանասթր գիծին ընկերութեան։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Շահագրգռուող Պուտութեանց ներկայացուցիչները բողոքեցին Սօպարնիէի այն որոշումին դէմ որով % 2էն 3ի բարձրացուցած էր «Օքթրուա»յի (ռուխասաթիկ) տուրքը։ Եղած դիմումներուն վրայ, հրաման տրուեցաւ մաքսային իշխանութեանց ըստ առաջնոյն % 2 միայն գանձել նոյն տուրքը։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց դատել և պատժել այն զինուորական բժիշկները որոնք մերժած էին Գ. Զօրաբանակէն զինուոր մը դարմանել։ Կայս. Իրատէն հրամայեց որ ասկից ետք միջոցներ ձեռք առնուին տեղի չտալու համար այսօրինակ դէպքերու։

ԳՈՆԻԱ-ԷՐԷՃԼԻ գիծին Գոնիայէն մինչեւ Գարաման 100 քիլոմէթրոց մասին շինութիւնը աւարտելու վրայ է։ Բացումը պիտի կատարուի Մայիսին։ Գարամանէն մինչեւ Էրէյլի շինուելիք 100 քիլոմէթրոց մասին բացումն ալ 5 ամիս ետքը տեղի պիտի ունենայ։

ԳՈՐԳԵՐԸ.— Զանազան միջոցներ առաջարկուեցան՝ առաջը առնելու այն խարդախութեանց և չահադիտութեանց որոնք կը գործուին տեղական և պարսիկ գորգերը փոխադրուելու և մաքսատուներէ անցընելու առթիւ։

ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր երկու տարին անգամ մը փոխել Օսմ. նամակադրոշմները։ Այսպէս նոր նամակադրոշմներու տպագրութիւնը սկսաւ, որոնք չրջաբերութեան պիտի դրուին Վեհ. Կայսեր Գահակալութեան տարեդարձին օրը։ Պետական Խորհուրդը որոշեց 5, 10, 20 փարանոց, 1, 2 ղրշ.նոց, 100 փարանոց և 5, 10, 20, 50 ղրշ.նոց 10 տեսակ նոր նամակադրոշմներ տպագրել տալ։

ԱՄԵՆԱՀԱՆԳ.— Տարտանէլի մօտ հանքածուխի հանք մը գտնուած ըլլալով պիտի չահագործուի ի նպաստ Հիճազի երկաթուղիին։ Հանքը քննելու համար երկու պաշտօնատարներ ղրկուեցան հոն։

ԱՐՂՆԻԻ պղինձը մեծ ընդունելութիւն գտած ըլլալով, արհեստական կապարելագործութիւններ պիտի մտցուին հանքին մէջ։

ՔԱՐԻԻՂԻ գինը աւելի եւս բարձրանալու հակամէտ է եղեր Եւրոպայի մէջ։

ՊԻԹԼԻՍԷՆ կը գրեն մեզ.— 1903 տարւոյ վերջին օրուան Դեկտ. 31ին մեռաւ քաղաքիս սիրելեալ կուսակալ Վեսմ. Հիւսնի փաշան, մեծ սուգի մէջ թողլով Պիթլիսցի թէ Թուրք և թէ Հայ հասարակութիւնները։

Հիւսնի փաշան իր երեք ու կէս տարուան պաշտօնավարութեամբ հայր մը հանդիսացած է մեզ՝ Պիթլիսցիներուս՝ և երբեք չէ զլացած իր հայրական գութգուրանքները թափել մեր վրայ։ Նա իբր զարգացած անհատ մը միշտ կ'աշխատէր երկրին զարգացման և յառաջդիմութեան։

Գալբազճեան Հայրն ալ, վերջին անգամ ըլլալով փութայ իր երախտագիտական զգացումները արտայայտելու գոցել տուաւ անմիջապէս հայ վարժարաններն և հայ հասարակութեան խանութները ի նշան սգոյ։ Առ այս փոխանորդ Հաքիմ էֆէնտիի կողմէ շնորհակալութիւն յայտնուեցաւ իրեն։

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆԸ

Հինգշաբթի օրուան թիւով Իզմիրի մեր թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ.—

«Առտուան ժամը 10ին (Ը. Ե.) աղօտապէս հեռուէն կը սկսի նշմարուիլ ռուսական ԶինաչէՃ շոգենաւը, որու մէջ կը գտնուի Պոլսոյ Պարսից դեսպան Միրզա Ռիզա խան, ընկերակցութեամբ իր Ա. թարգմանին Ցովհաննէս խանի։ Բարափը արդէն ժամեր առաջ լեցուած է խուռն բազմութեամբ մը, մեծ մասամբ Պարսիկներ։ Վեսմ. դեսպանին անցնելիք ճամբուն վրայ մէկ կարգի վրայ շարուած են ոստիկան-զինուորներ, ապաներ ու Վեսմ. փաշային նուագախումբը։ Հրամանատար փաշան, ի դիմաց Վեսմ. կուսակալ Բեսմիլ փաշայի, ընկերակցութեամբ քանի մը բարձրաստիճան անձնաւորութեանց, ամէնքն ալ համազգեստներով, դրօշներով և ծանրագին զորգերով պճնուած շոգենաւակով մը ընդ առաջ գացին Վեսմ. հիւրին։

«ԶինաչէՃ կանգ առած էր արդէն երբ քօմանտան փաշան իր թեւը առած Միրզա Ռիզա խանը, հետեւորդներով շոգենաւակ կ'իջնէ, որ կ'ուղղուի դէպի քարափ ցնծագին ծափահարութիւններու մէջ։ Այս պահուն քարափին վրայ երթեւեկութիւնները դադրած են արդէն։ Դեսպանը և իր հետեւորդները քարափ եկնելնուն նուագախումբը կը հնչեցնէ պարսկական քայլերգը։ Ն. Վեսմութիւն իր հետեւորդներով փառաւոր կառքերով կառավարական ապարանքը դնաց։ Կառքերուն առջեւէն կ'երթային խումբ մը հեծեալ ոստիկան-զինուորներ, որոնք հազիւ կրնային բազմութեան մէջէն թափորին անցք մը բանալ։ Ոստիկան-զինուորներու խումբեր ճամբուն վրայ զինուորական պատիւներ կ'ընծայէին։

«Կառավարական ապարանքին ահագին բակը լեցուած էր նոյն խուռներամ բազմութեամբ։ Շքեղապէս յարդարուած ապարանքին առջեւ կանգ առաւ կառքերու շղթան։ Վեսմ. Բեսմիլ փաշա անոնցմէ ամէն մէկ ծայրէն ընդունեց իր Վեսմ. հիւրը ուր ողջագուրուեցան։ Ն. Վեսմութիւնք ապա վերի յարկաբաժինը եկան ուր ժամուան մը չափ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցան։ Ցետոյ այցելեց հրամանատար փաշային, Պարսից հիւպատոսարանը, ուր ընդունուեցաւ տեղւոյս պարսկ գաղութին կողմանէ։ Այցելեց նաեւ ռուսական հիւպատոս Մ. Իսանովի, որուն հետ մանկութենէ ի վեր սերտ բարեկամութիւն մը ունի Ն. Վեսմութիւն։ Այդ այցելութիւններէն յետոյ, դեսպանը նոյն թափորով մեկնեցաւ դէպի շոգենաւ քիլ մը հանգիստ առնելու համար։

«Կէս օրուան ճաշէն ետք, շոգենաւին մէջ ընդունեց բազմաթիւ անձնաւորութեանց բարի գալստեան այցելութիւնները։ Ապա քօմանտան փաշային հետ տեսակցեցաւ և խնդրեց որ իր շնորհակալութիւնները յայտնէ Վեսմ. Բեսմիլ փաշայի, իրեն եղած այս ջերմ ընդունելութիւններուն համար։

«Ժամը 2ը անցած էր արդէն, երբ ԶինաչէՃ սկսած էր շարժիլ, Ցանիական ափերէն դէպի Եգիպտոս։»

* * * Վեհ. Սուլթանը իմանալով Պարսից դեսպանին Իզմիր ժամանումը, հեռագրով Իր Կայս. բարեւները հաղորդել տուաւ։ Դեսպանը երախտագիտութիւն մատոյց հեռագրով։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՐԻՒՆՈՏ ԿԻՒԻ.— Ցունվար 24ի դիշերը, Այտրնի երկաթուղիին դիծին վրայ, Եէնի Պազարի մօտ արիւնալի կռիւ մը տեղի ունեցաւ 16 ծխախոտի մաքսախոյներու և ոստիկան-զօրքերու դէմերու միջեւ։ Մաքսախոյները իրենց հետ ունէին ծխախոտ բեռցած 15 ձի ու ջորի։ Կռիւի միջոցին երեք մաքսախոյներ վիրաւորուեցան և ձերբակալուեցան, մէկ հատը բանտարկուեցաւ։ Իսկ մնացածները կրցին փախչիլ մաս մը ծխախոտ մէկկողմ առած։

ԱՆՑԱՑՏԱՑՈՒՄ.—Սալիքլիի երեւելիներէն Իսմայիլ պէյ, իր մէկ իսլամ ու մէկ քրիստոնեայ երկու սպասաւորներուն հետ քանի մը օրէ ի վեր անյայտ եղած է եղեր։ Հակառակ բոլոր խուզարկութեանց ոչ է տեղեկութիւն չկայ։

1000 ՔԻԼՕ ՆԱՆՐՈՒԹԵԱՄԲ ԶՈՒԿՄԸ.—Բամբանէն կը գրեն թէ, «Նիսմէթ» շոգենաւին հրամանատարը, երբ Նաւակ նստած Կարմիր Ծովի եղերքը կ'ելլէր, ճամբան հանդիպած է խոշոր ձուկի մը, որ 1000 քիլօ ծանրութիւն ունէր։ Այդ անասունը հետապնդելով նաւակը, զայն խածնել փորձած է, և հրամանատարին հագուստը փրցուցած է։ Սակայն ինքն ալ վիրաւորած է նաւակին զարնուած ըլլալով։

ՍԱԿԱՐԱՆԻՆ ԴՈՂՈՒԹԻՒՆը.—Գրեցինք թէ Անթիբա ու Բարիսի անուն անձերուն Դալաթիոյ Սակարանին մէջի դրամարկղները կողոպտուած էին։ Առանցմէ Բարիսի ձեռընհաս դատարանին դիմեր է, ըսելով որ Անթիբա բացած է իր դրամարկղը։ Անթիբա այդ գողութիւնը կատարելէ ետքը իր դրամարկղն ալ պարբեր է, որպէս զի իր արարքը ծածկուի։

Կարդալ Դ. Երես «Ինքնօն»

Ապահովագրական Ընկերութեան աղբը

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԶԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Ցունվար 19/1 Փետր. 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	94.02
Ամէնէն բարձր գինը	94.03
» վար գինը	93.15

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	125.37
Երէկուան բարձր գինը	125.37
» վար »	123.25
Բարափ	304.
Բրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	268.
Թրանսվալ	95.
Պանք Նաս. Կրէս.	440.
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.15
Բէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	364.
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	12.10
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.87½

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑԲը

Օսմ. ոսկին 100 ղ.էն	Ղ. փր.
Մէճիտիյէ արծաթ	108.15
Անգլիական ոսկի	110.02
Ֆրանսական ոսկի	87.18
Գրիմից	51.04
Նոր մէթալիք	103.
Բոլ	90.10

ՐՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

204ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ —Ի ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904

Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ
647027	300000	66612	1250	1326522	1000	286652	1000
959922	25000	609929	»	985486	»	1183929	»
1247792	10000	433648	»	131830	»	1769965	»
703243	»	1486899	»	1857874	»	1207613	»
1665380	2000	144359	»	972168	»	1331339	»
1187503	»	402061	»	1055974	»	1522094	»
802543	»	684571	»	1326525	»	128917	»
189563	»	138953	»	1026693	»	1870436	»
958773	»	165216	»	592106	»	138427	»
587143	»	1032955	1000	1381014	»	1482124	»
1508920	1250	957098	»	1026691	»	812348	»
647276	»	1488462	»	40482	»		
1164984	»	1455444	»	1603707	»		

800 ԱՄՕՐԹԻ ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐ

25596	600	385936	40	761696	700	1078556	60	1482121	5
34421	5	394436	40	764341	5	1081306	10	1486896	900
40481	5	407836	40	770711	5	1083566	70	1488461	5
55161	5	402062	5	776796	800	1115121	5	1497241	5
58541	5	415941	5	784021	5	1145681	5	1508916	20
66611	5	416796	800	795091	5	1146226	30	1512326	30
77851	5	419151	5	802541	5	1154941	5	1513426	30
92091	5	419531	5	812346	50	1164981	5	1522091	5
95641	5	432286	90	814936	40	1168321	5	1559286	90
108916	20	433646	50	837331	5	1171246	50	1576211	5
114836	40	462766	70	864046	50	1182401	5	1603706	10
121691	5	464531	5	866336	40	1183926	30	1610546	50
123121	5	506461	5	875451	5	1187501	5	1631011	5
131706	10	509516	20	888771	5	1207617	20	1635556	60
131826	30	524276	80	889191	5	1246541	5	1639066	70
138426	30	570006	10	939366	70	1247791	5	1661226	30
138951	5	579846	50	952181	5	1254631	5	1665376	80
144356	60	587141	5	954911	5	1255316	20	1722581	5
144646	50	592107	10	957096	100	1271191	5	1728501	5
151041	5	596896	900	958771	5	1275766	70	1754076	80
154016	20	597481	5	959921	5	1293726	30	1769961	5
153836	40	609926	30	972166	70	1312451	5	1776056	60
165217	20	623991	5	975951	5	1326521	5	1785776	80
189561	5	629091	5	980611	5	1330781	5	1796266	70
261251	5	633256	60	985487	90	1331336	40	1800431	5
278731	5	647026	30	1014866	70	1344131	5	1804141	5
284096	100	647277	80	1021856	60	1381011	5	1813466	70
286651	5	666516	20	1026692	5	1399016	20	1817041	5
297351	5	677836	40	1029336	40	1439071	5	1833556	60
313676	80	683346	50	1032951	5	1442616	20	1857871	5
321176	80	684572	5	1037576	80	1455441	5	1870437	40
328816	20	693131	5	1047671	5	1456941	5	1911606	10
337111	5	703241	5	1055971	5	1476671	5	1944346	50
358736	40	706951	5	1073426	30	1480396	400	1958716	20

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ, 1 փետր.— Տրէզտէէն կը ծանուցանեն թէ՝ Սաքսոնիայի թագաւորը սրտի հիւանդութենէ կը տառապի։

ՀՌՈՄ.— Նաւիկազիօնի ձեռնարկի Իթալիանա անուն շոգենաւային ընկերութիւնը 800-900 թոնօ տարողութեամբ տասը հատ շոգենաւ չինել որոշած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Լոնտոնի ճարտնական դեսպանը իր կառավարութեան կողմէ, Ռուսիոյ՝ Մանչուրիոյ մէջ ունեցած իրաւունքներուն ճանչցուիլը կը յայտնէ. աւելցնելով որ ճարտնական թերթերը եւս հաշտութեան մասին յոյս կը յայտնեն։

ՄԱՆԱՆ

Նմանը երբէք չի տեսնուած հրապարակ մը եղաւ բամպակինը, օր նոր, հեռագիր նոր և հետեւաբար նոր բարձրացում, նոր սոսկում, նոր մնանկութիւններ վերջապէս նոր նոր նոր...։

Ամերիկացիներուն չահադիտութիւնները կը շարունակեն լարել հրապարակին մեքենան միշտ դէպի բարձրացում, սա ճշմարտութիւնն է թէ Ամերիկեան կարեւոր առներէն ոմանք հարստութիւններու մէջ կը լողան, իսկ ուրիշներ ալ կը մնանկանան, հակառակ այս իրողութիւններուն, միշտ անհաշիւ spéculationներ տեղի կունենան որոնք յաճախ հաշիւով եղած կ'ընդունուին՝ չսպասուած արդիւնքներ յառաջ բերելով։ Մինչ այս մինչ այն կը յուսացուի թէ բամպակը 10 բէնոը պիտի գտնայ մինչեւ փետրուարի վերջը, վա՛յ այն վաճառականներուն որոնք բամպակին 6-6½ բէնոն եղած առնեն, զայն սուղ նկատելով ապրանքի չի մտան, հիմայ ալ բերանին թող հիւսիսին բանան։

Մանածի գործարաններուն մեծագոյն մասը գրեթէ գոց վիճակի մէջ են, հազիւ թէ չաբաթը երկու օր միայն կը բանին, թերեւս այս օրերս բոլորովին գոցուին. իրաց այս վիճակին մէջ, մանածի գին հարցնելը աւելորդ է, բամպակին բարձրացման համեմատութեամբ չէ որ վրայ կը դնեն անոնք, այլ անկից ալ աւելի։

Գալով Պոլսոյ հրապարակին մանածի գիներուն, դիտելի է որ գործառնութեանց սկսելուն առնելը չըլլալուն համար, անոնք չատ դանդաղ կերպով կը բարդուին. խորհուրդ կուտանք մանածի վաճառականներուն որպէս զի խելքերնին գլուխնին ժողվելով, ասատճանաբար աւելցուցնեն իրենց գիները, յառաջիկային բացը չի մնալու համար։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

		Կանխիկ նէթօ Լ. Օ. 100էն
Եէսիգուլէ Ա. վաթէր թիւ	4	35½
» Բ.	»	34
Իզմիր վաթէր	»	37
Սելանիկ վաթէր	»	36
		(61 օր պայման կամ 2% զեղչ կանխիկ)
Իտալական վաթէր	4-14	35—37
» էքսթրա	12-14	43—47
» »	16-24	53—54
» վաթէր	20	53—54
Գօմպայ »	4/8	33—34
Անգլիական էքսթրա	12-14	54—55
» »	16-24	58—59
» վաթէր	20	55—56
Իտալական. կարմիր վաթէր	20	66—67
Զուիցերական » »	20	68—69

19/1 Փետրուար 1904

Սրօթ 8,82 բէնոն

"ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

20 Ցունվար 1904 17

ԼՔԷ ՓԱՂԱՋԹՆ ՈՃԻՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Թ.

—Ա՛խ, ճիշդ էք, տիկին, յարեց Վիպէռ, դուք չէք կրնար ընտանենալ բարիգեան բարքերուն։ Կին մը որ «Թէյ կը մատակարարէ»(*) չաբաթը մէկ երկու անգամ իր տունը կը խմբէ իր բարեկամուհիներուն ամէնէն դեռատիներէն և ամէնէն սիրուններէն մէկ քանին։ Երբ այդ առաջին հրաւէրները կատարուած են, ուրիշ հրաւէրներ ալ կ'ուղղէ անծանօթ էրիկ մարդերուն։ «Բօրային պիտի հանդիպիք, կ'ըսէ մէկուն. գեղանի Օլիմբիային հետ պիտի գտնուիք, կ'ըսէ ուրիշի մը. եկէք ուրեմն և ժամանակ պիտի անցընենք. ձեր բարեկամներն ալ բերէք»։ Այսպէս բարեկամները կուգան իրենց հետ բարեկամներով։ Կը խօսին, կը խնդան, թէյ կը խմեն, յետոյ այդ կիներէն մէկ քանին կ'առաջարկեն թուղթ խաղալ։ Առաջին անգամ 5 ֆրանքը չանցնիր դրուած դրամը։ «Եկուր քովս նստէ, կ'ըսէ Օլիմբ երիտասարդի մը որուն վրայ տիրած էր արդէն. եկուր, կ'ըսէ, քեզի երջանկութիւն պիտի պարգեւեմ, բոլոր գիշերը պիտի չահիս»։ Երիտասարդը կը նստի, բարեկամները անոր կը հետեւին, դրպաններէն ոսկի մը կը դնեն, կը կորսնցնեն և նոր մը կը հանեն։ Առտուան ժամը երկուքին, Նախապէս դրուած 5 ֆրանքը 50ի կը բարձրանայ, ոսկիներուն կը յաջորդեն պանքոտմանները։ Ժամը 5ին սեղանին վրայ ոչ ոսկի կը մնայ, ոչ պանքոտմանները։ Ամէն մարդ կը պառայ թէ կը կորսնցնէ և սակայն բոլոր դրամներն ալ անհետացած են։ Մինչեւ ժամը 11 կը շարունակուի խաղը, երբ յոգնած՝ կը դադրին։ 3, 5, 10 հազար ֆր.ի կորուստ մը կայ։ Գալով տանտիրուհիին, արդէն ժամը 5ին պառկելու գացած է, չմոռնալով իր լայն գրպաններուն մէջ թխել բոլոր ոսկիներն ու տոմսերը, իբր փոխարինութիւն այնքան առատաձեռնօրէն մատակարարած «թէյ»ին...։

—Կը հասկնամ, ըսաւ Ճիւլիա որ ուշադիր մարկ կ'ընէր Վիպէռի։

—Բայց, շարունակեց այս վերջինը, իրենց օձիքը այդ կնիկին տուող մարդոց մէջ կան ալ որ տան մէջ չատ մաերիմ են։ Ատոնք երկար ատենէ ընտելացած են տունին սովորութիւններուն և գիտեն թէ ինչ ըսել է «առաջին անգամ դրուելիք դրամը 5 ֆր.ը անցնելու չէ»։ Անծանօթ չեն Բօրային և Օլիմբիայի ճարպիկութեանց։ Դիտեն թէ կարգը իրենց եկած է «խեղդել» ոսկիներն ու պանքոտմանները։ Պարզօրէն խօսելով, խարդախութիւն գործելու ժամանակ չունենալով, մերթ կը կորսնցընեն, սակայն երբեք չեն դադրիր պատասխանելէ տանտիրուհիին հրաւէրներուն, որովհետեւ անոնք գիտեն խաղացողները հաւաքել, զանոնք ոգեւորել և խաղը վերակազմել։ Այս վերջին մանրամասնութիւնները բաւական կրընան բացատրել ձեզի Սավարիի և տ'էրմոն կնկան մէջեւ եղած կապին բնութիւնը։ Հաւկցաք անշուշտ թէ անոնց մէջ պարզ շահու խնդիր մը կայ, ընկերովի դրամ քաշելու մեղսակցութիւնը։ Այսպէս ուրեմն իրաւունք ունէի ըսելու թէ Սավարի ոչ մէկ լուրջ կապ ունեցած է, որովհետեւ այն միակ կապը որմէ կը կասկածուէր, դոյութենէ զուրկ է բոլորովին։

—Բայց ինչ կը հետեւցնէք, հարցուց Ճիւլիա եռանդով, անհամբեր հասկնալու թէ ոստիկանը ո՛ւր պիտի հասցնէր ենթադրութիւնը։

—Կը հետեւցնեմ թէ Սավարի եթէ չէ սիրած, սիրելու ընդունակ պէտք է ըլլայ ուրիշներէ աւելի։

—Է, լաւ, զո՞վ կ'ուզէք որ սիրէ ան։

—Ձեզի՛, տիկին...

—Ինձի՞...

—Այո, ձեզի։

—Ինձի՛, կրկնեց Ճիւլիա որ կարծես թէ սխալ կը լսէր։

—Այո. ատիկա միակ միջոցն է, որով պիտի կրնանք ճշմարտութեան հասնիլ։ Սավարի ձեզ չի ճանչնար, ձեզի չպիտի զգուշանայ։ Իր կանանքին մէջ պիտի մնէք, մասը պիտի կազմէք իր գոյութեան. անոր անցեալը պիտի փնտռէք և ուշ կամ կանուխ գիմակաղերծ պիտի ընէք զայն...։

Ճիւլիա զարմանահար կը նայէր Վիպէռի երեսն ի վեր, որ շարունակեց.

—Մեր ունեցած հակառակորդին պէս հակառակորդ մը պարզ միջոցներով չի յաղթուիր։ Անսպասելի, այլանդակ, տարօրինակ միջոց մը պէտք է զոր փնտռեցի և կարծեմ ալ գտայ։

—Բայց այդ ծրագիրը յիմարակա՞ն է, գոչեց Ճիւլիա։

—Կ'ընդունիմ։

—Անիրականալի՞ է։

—Օհ, ձեր ձեռնտուութեամբ պիտի կրնամ իրականացնել այդ բանը։

—Բայց ատոր համար դերմարդկային ոյժ մը պէտք է։

—Ունիք զայն։

—Հապա եթէ ինքզինքս մատնէմ...

—Երբեք։ Եթէ ընդունիք ծրագիրս, մէկ մտածում միայն կը մնայ, յաջողցընելը։ Սավարին է որ ինքզինքը պիտի մատնէ և ամուսնիդ վրէժը պիտի լուծուի։

Եւ մինչ Ճիւլիա ժգոյն, ջղային, յուզուած, չէր պատասխաներ, Վիպէռ ոտքի ելաւ, առաւ գլխարկը և անկիւն մը դրուած գաւազանը, և դէպ ի դուռը երթալով,

—Տիկին, ըսաւ, վաղը այս ժամուն պիտի գամ դարձեալ։ Եթէ ինծի ծանուցանէք թէ, ինչպէս որ կը յուսամ, ծրագիրս կ'ընդունիք, զայն աւելի մանրամասնօրէն պիտի պարզեմ ձեզի։

—Բայց... գոչեց Ճիւլիա, կարծես վար դնել ուզելով գաղտնի ոստիկանը։

—Վաղը. ցտեսութիւն, յարեց այս վերջինը և քաշուեցաւ։

Թարգմ.

Յակոբ Տէր-Յակոբեան

(Շարունակելի)

(*) Սիրոյ միջնորդութիւն կ'ընէ։

«ՄԱՆՉՈՒՄԻԻ» ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 181

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՊԵՏԸ

Վ. Է. Պ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԶԵՏԱԽՈՅԶԸ

10

Մուֆաքի

Հնդիկը սխրութեամբ ժպտեցաւ։

—Ո՛ւր է կարմրամորթներուն մատուցուելիք արգարութիւնը, բաւ, հնդիկները կենդանիներ են, ժգոյն դէմքերուն պէս, հոգի չունին անոնք ու զանոնք մեռցնելը ոճիր չէ։

—Տեսնենք, կը խնդրեմ, հանելուկով մի խօսիք, բացատրեցէք ինքզինքնիդ, ինչո՞ւ ձեր տեղը թողուցիք Ռիօ Սան Բէտուօէն հոս բաւական հեռու է։

—Մուֆաքի առանձին է, այլ ևս տեղ չունի։

—Ինչպէս։

—Ցժգոյն դէմքերը գիշերը եկան, ինձերու պէս, առանց քաջութեան, այրեցին գիւղը։

—Օ՜հ, սոսկալի է, պօռաց ան սոսկումով։

—Ա՜հ, յարեց Հնդիկը ծաղրական շեչտերով, կարմրամորթներու մազերը սուղ կը ծախուին։

—Եւ կը ճանչնա՞ք այն մարդիկը որոնք այս ոճիրը ի գործ դրին։

—Մուֆաքիկ կը ճանչնայ զանոնք ու վրէժը պիտի լուծէ։

—Անոնց մեծին անունը ըսէք, եթէ գիտէք։

—Սէտոը կ'ըսեն կոր։

—Օ՜հ, եթէ ան է, վրէժխնդիր առած պիտի ըլլաք, քանի որ մեռած է։

—Կը սխալիք։

—Ինչպէս կը սխալիմ, ես ինքս էի որ մեռցուցի զայն։

Հնդիկը գլուխը թօթուեց։

—Սէտոը, բաւական ուժեղ կեանք մը ունի, ձեր գործածած խարտոցը չատ կարճ եկած էր։ Սէտոը վիրաւորուած է բայց քանի մը օրէն ոտքի պիտի ելնէ, ու պատրաստ պիտի ըլլայ մեռցնել հնդիկները։

Այս լուրը գրգռեց կալուածատէրը։

Մեռած կարծած հակառակորդը կ'ապրէր դեռ, ուրեմն նոր կռիւ մը էր որ պիտի սկսէր իրեն համար։

—Զգուշացէք, խնդրեմ չարունակեց, որովհետեւ Սէտոը երդում ըրած է որ վրէժը պիտի լուծէ ձեզմէ։

—Օ՜հ, ես իրեն ժամանակ չի պիտի թողում։ Այս մարդը սատանայ մըն է որուն պէտք է կարելի եղածին չափ շուտ չափը տալ, առիթ չի տալու համար իրեն չարունակելու իր վնասները։

—Ես պիտի օգնեմ ձեզի ձեր վրիժառութեան միջոցին։

—Շնորհակալ եմ, չեմ մերժեր ձեր առաջարկը, թերեւս անմիջապէս պէտք պիտի ունենամ բոլոր բարեկամներուս։

—Եւ հիմա, ի՞նչ կը խորհիք ընել։

—Քանի որ ժգոյն դէմքերը այս պէս կը վարուին, ես անապատ պիտի քաշուիմ, հոն բարեկամներ ունիմ Քոմանչները, որոնք կարմրամորթեր են, ուրախութեամբ պիտի ընդունին զիս։

—Ձեր որոշումը չեմ ուզեր բեկանել, տէր, որովհետեւ իրաւացի է և եթէ սպիտակամորթներուն դէմ սոսկալի պայքար մը մղէք, երբեք գանգտելիք բան մը չի պիտի ունենան, որովհետեւ իրենք իսկ ուզած պիտի ըլլան։

—Ե՞րբ պիտի մեկնիք։

—Արեւը մարը մտած պահուն։

—Այսօր հանգչեցէք հոս, վաղը՝ չատ կանուխ եղած պիտի ըլլայ արդէն ձեզի՝ ճամբայ ելնելու համար։

—Պէտք է որ մեկնիմ այսօր։

—Ուրեմն դուք գիտէք, ձի՞ ունիք։

—Ո՛չ, բայց կրնամ ունենալ։

—Ձեմ ուզեր որ ասանկ մեկնիք, ես պիտի տամ ձեզի հատ մը։

—Շնորհակալ եմ,

—Եկէք, դուք իսկ ընտրեցէք։

—Տակաւին ընելիք ունիմ ձեզի։

—Խօսեցէք, պատրաստ եմ մտիկ ընելու։

—Բուենէրին պաշտօն յանձնեց ինձ լուր մը հաղորդել ձեզ։

—Ի՞նչ է այդ լուրը։

—Մեծ վտանգ մը կայ ձեզի համար։ Ու Բուենէրին կուզէ տեսնել ձեզի կարելի եղածին չափ շուտ որպէս զի ինք իսկ հաղորդէ ձեզի այդ լուրը։

—Շատ լաւ, ըսէք անոր որ վաղը Շեհ-Ֆուտուայէն պիտի սպասեմ իրեն մինչեւ իրիկուն։

—Լաւ։

Երկու մարդը դուրս ելան անտառէն ու ուղղուեցան դէպի բնակարան։

Տօն Միկէլ թողուց որ Քոռասը ինքիսկ ընտրէ իր ձին, ու ինքը քաշուեցաւ ննջասենեակ և հրաման ըրաւ որ իր տղան կանչեն։

Երիտասարդը բոլորովին բուժուած էր իր ստացած վէրքէն։

Հայրը հաղորդեց անոր որ քանի մը օրուան համար ստիպուած է բացակայել։ Անոր յանձնեց բնակարանին ուղղութիւնը, յանձնարարելով մանաւանդ որ չի հեռանայ ագարակէն և հսկէ ուշադրութեամբ քրոջը վրան։

Երիտասարդը խոստացաւ անոր հրամանները կատարել, երջանիկ ըլլալով միեւնոյն ատեն մինակ և ազատ մնալուն վրայ այսպէսով։

Տօն Միկէլ վերջին անգամ մը ալ գրկելով իր աղջիկն ու տղան, ուղղուեցաւ դէպի բակը ու գործադրել տուաւ իր ձիուն պատրաստութիւնները։

Տօն Միկէլ կը հիանար ձին պատրաստող հնդիկին ճարպիկութեանը և դիւրաթեքութեանը վրայ, յետոյ հեծաւ ձիուն վրայ և երկուքը մէկտեղ սուրացին հասնելու համար Շէն-Ֆուտուայիէ։

Ճամբորդութիւնը լուռն եղաւ, երկու մարդիկը խորապէս կը խորհրդածէին։

Այն պահուն երբ Բազո մտան, արեւը հորիզոնին մէջ կը ծածկուէր կարմրորակ ղողիներու կոհակի մը մէջ, ինչ որ գիշերուան համար փոթորիկ մը կը նշանակէր։

Գիւղը մտնելուն պէս, զատուեցան։ Հետեւեալ օրը, ինչպէս որ ըսինք մեր առաջին գլուխին մէջ, Տօն Միկէլ դուրս ելաւ առտուն կանուխ և անտառին ցանցառուտը մտաւ։

Հիմա պիտի գոցենք այս չափազանց երկար փակագիծը, որ անհրաժեշտ էր սակայն, որպէս զի ընթերցողը լաւ հասկնայ ետքէն գալիք անցքերը։ Ուրեմն ձեռք կ'առնենք հիմա մեր պատմութիւնը հոնկէ ուր ձգած էինք զայն։

(Շարունակելի)

ԹԷՐՃԵՄԷ ՆԻՒՄՈՒՆԷԼԷՐԻ

(Թարգմանութեան նմոյշներ)

Դաղիերէնէ Տ.Ա.Կ. և փոխադարձ թարգմանութեան վարժուել փափաքողներու համար հիանալի ուղեցոյց մ'է, ուր Ֆրանսացի մեծանուն գրագէտներու երկերը նոյնչափ համբաւ ունեցող թուրք գրագէտներու կողմէ թարգմանուած են ու հրատարակուած՝ տաճկերէն և գաղիերէն դէմ դէմի, որոնցմէ ոմանց անունները կը դնենք իրենց թարգմանած հեղինակներով.

Նիկեար հանըմ — Այֆիրէտ տը Միւսէ

Ահմէտ Միտհաթ էֆ. — Տիւմա Որդի

Իւչչագի զաուէ Խուլիա) Հէքթոր Մալօ

Զիեա պէյ եւն. եւն. (

Գին 2½ ղրուշ. գաւառներին պէտք է 3 ղ.ի փոստային փուլ ղրկել «Մանզումէ»ի Խմբագրատան հասցէին ուր կը ծախուի յիշեալ գիրքը։

ՈՍԿԻ ՄԻԵՍԱԼ, ԲԱՐԻԶ 1900

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՓԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՈՆԵԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՈՆ ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառանցներէն

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄՔԵՐԱՆՈՑ

Ղալաթիոյ Քարափը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրօֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պոռտոյի գիտական կաճառէն Բրօֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համալսարկի քաղաքագիտութեան քիմիագէտ Ս.Է-ՆՕՔԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,

ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՏՕՔԹԷՕՐ

ՎԱԼԱՆԹԷՆ ՆԱԼԲԱՍ

Վկայուած Բարիզի Բժշկ. Կաճառէն

ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ — ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Մասնագէտ թոքային, ստամոքսային, լեարդի, աղիքի հիւանդութեանց, ինչպէս նաև գաղղիական և ջղայինախտերու։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտեան մինչեւ կէս օր Սիրքէճի «Թուրքիա» դեղարանը, և կէս օրէ ետք, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ Բերա, թիւ 1, Բիւչիւք-Բարմաք-Դարու փողոց։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պանչէ Գաբու, Պին Պիր Զեքիսի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Խ. ճատիէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պանչէ Գաբու, Պին-Պիր-Զէչիսին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷ՝ՍԻԿԻ 1863

ԱՆՈՆ՝ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԹԷՄԱՄԸ Իւէ Ահզ ՕլՈՒՆԱՆ

ՍԷՐՄԱԵԼԵՐ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը իտարէսի՝ Գալաթասրայ Գարաքէօյ է։ Շիւպէլէրի՝ Սթ. սպօլտա

Սուլթ. Համամ ճատէսինէ Ալլահվէրտի խանէնտա վէ Պէ. օղլունտա ճատտէի ն.էպիրտէ 333 Ն։ տարիէտ

Մէ լքիւբ իտարէխանէլէրոտ պիւճիւմլ մուամէլաթը սարքիկիյէ իճրա օ.ունուր։ Կայտատատ ոչ հտարէխանէ էսինտէ մէթանէթի վէ պէտելը իճարլէնին ազլըղը իլէ հէր տիւրլու բէզ պէթլէրէ թէֆվվիզ իտէճ՝ սուրլիտէ խուսուսի գասա տարիէսի մէվճուտ տը։

Կալաթատաքի իտարէխանէսի վէ Ղէյ Օղլու չիւպէսինտէ պանգա իլէ ուամէլէսի օլատուղունու միւսպիթ եվրա գը հարզ օլանլարա մախսուս սաբլոն որ մէվճուտ տը։

Սթանբ. Խ. Պ՝Հ՝Ր՝ Հմթէա Լուզերինէ բարա իգրազ վէ Սիրքեճիտէքի խուսուսի տէբօսընա էմանէթ սուրէթի եյէ էմթաա գապուլ իտէր։

ՏՈՔԹ. Գ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Մասնագէտ՝ ջղային եւ ստամոքսի հիւանդութեանց

Երկար տարիներ Բարիզի հիւանդանոցներու մէջ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները ուսումնասիրելով՝ աշխարհահռչակ Սալբէթրիէր հիւանդանոցին մէջ ալ կարեւոր պաշտօններ վարած և նշանաւոր Բրոֆ. Ռէյմոնի ու Մարիէօի քլինիքներու մէջ կատարուած այնքան տուեալներ մասնակցած ըլլալով՝ վերջերս հաստատուած է Բերա, Մեծ փողոց Աղա Ճամիի մօտ թիւ 124 դարմանատունը, ուր ամենավերջին դրութեամբ կատարելագործեալ գործիներու միջոցաւ կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները ամէն օր կէս օրէ վերջ ժամը 1էն մինչեւ 4։ 6—24

ՅԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Դուզաբու 27 եւ Պալի-Փաշա 50

ՃԻՎԱՆ ԷՖ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ՝ իր երկար փորձառութեամբը արդէն շատերուն ծանօթ ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌ մը է, և թէ վերջերս Եգիպտոս և Եւրոպա այցելած ու արհեստին ինչ ինչ կէտերը մօտէն ուսումնասիրած ըլլալով, իր վերոյիշեալ խանութներն և գործատուները արհեստին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ գտնել հոն հարառնեաց, անուան ամենախմբութեանց և խրախճանութեանց համար տեղական և եւրոպական ամէն տեսակ ընտիր չաքարեղէններ, անուշեղէններ և ըմպելիներ, բաթիսրոիի վերաբերեալ խմորեղէններ ու ֆնոան։

Թէ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշտութեամբ և փութով ու % 30 գոհացուցիչ զեղչով։

Բերել տուած է նաև զարդարուն անդուսէ ֆանդէզի տուփերու և թղթերու մեծ մթերք մը։

ԴԵՂԱՐԱՆ ՀԵՐԱԿԼԷՍ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

Կայաքա, Գարաքեօյի հրապարակը (Թրամուէյի կայարանին ճիւղ դիմաց, 32)

Ամէնէն թարմ ու եւրոպական նորագիւտ դեղերու ճոխ մթերք, կատարեալ խնամք և խղճամիտ պատրաստութիւն դեղագրի։

Ամէն օր ամեն ժամ բժիշկ անպակաս է դեղարանէն. հիւանդին փափաքած որ և է բժիշկը ուզուած պահուն կրնայ ձեռք բերուիլ ի դիւրութիւն յաճախորդաց, նաև մէզերու քանակական և որակական տարրալուծումը կը կատարուի 20 ղրշ.ով։

Ղալաթիա, Թրամուէյի սթասիօնին հիւդ դէմը, թիւ 32։ 1

(Պողոչանիին կարգը)

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Կէօյիւս նէզլէէրիյլէ միզամ, էօքսիւրիւլէր վէ նէֆէս տարլըղնա գարը վէ եէնի պալամը վէրէմին թէտաւիսինտէ թէէսիրաթը չիֆապահչոսը հասէպիյէ մէմլէքէթիմիզ սէրաթէտան աթրպպի հաղիգէսինին էքսէրիա թագտիր վէ թանսիսինի վէ մէճլիսը Թրպպիյէ վէ Սրհհիյէի ումումիյէնին թաստիգինի իրրազ էյլէմիշ տիր։

Ումում տէրօ վէ էճզանանէլէրտէ պուլունուր։ Թարատան սիբարը վուգուրնտա նէյնի ճամիի չէրիֆ մէրտիվէնէրի գարշուսընտա Քեազիմ պէյին էճզա տէբօսընա միւրաճաաթ օլունմալը տը։ 12—80

ԶՈՒՏ ԱՆԳՈՒԱԿԱՆ ԱՍՈՒԵՂԷՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մեծ մթերանոց զուտ Անգղիական և Սկոտական կարեւոր գործարաններէ արտադրուած ամէն տեսակ ասուեղէնի, չուխա, քազմիր, շանագ, ֆասօնէ և ուրիշ ամէն կարգի կերպասներ՝ ամէն եղանակի ու ճաշակի յարմար։ Կը ծախուի մեծաքանակ և փոքրաքանակ։ Մասնաւոր զեղչ Պոլսոյ և գաւառներու համար։ Դիմել Կ. Պոլիս Հանօթոլօ խան, թիւ 31։

Ա՛ԻԻԴԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻԵ

Բարիբատ Բլաս Վանսամա, 9 նօմէրօլու տարիէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէ վէ իխթիսաթ 119,000,000 ֆր.
1902ին մագպուզաթը 24,000,000 »
Էօտէնէն գիեան 279,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գէյմէթի 21,500,000 »

L'UNION DE PARIS 1828

ԷՕՄՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէ վէ իխթիսաթ 158,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 12,000,000 »
Էօտէնէն գիեան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 272,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐՔԷԹ զանէթ միւսթա չէրտիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւխթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն։

ֆիեսթալ էօմիւր սիկուրթա խտէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպալ Ամանսը տախի Սթանպալատա Սուլթան Համամընտա Գաթքրէնը Օղլու բասմաջընտա տը։

ԶԱՐԴԱՐԱՆՔ ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐՈՒ

Տ. ԻԿԻՆ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Զագմագճըլար Եօգուշ, Մեծ Նոր Խանի մէջ, վարի յարկ, թիւ 47

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարմներովը ՀԱՄԲԱՒՈՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէմոն ծաղիկ, կրլանդ, քողք, ձեռնոց, սնտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրատութեան հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը, տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնը, և շատ մը ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մոմի կապուածներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ՄԻ ԽԱԲՈՒՒԻՔ ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ ԶՈՒՆԻ

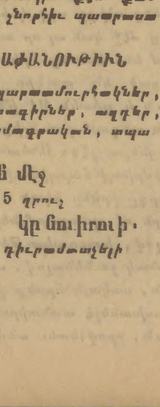

ՏՊԱՐԱՆ

ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ - ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Քիւչիւք Ասքր էքէնտի խան

Մանաւանդ Տպարանս, յարգոյ հասարակութենէն վայելած համակրանքէն քաջալերեալ, այս անգամ բերել տուած նորանոր մեքենաներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհացնել։

☞ ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱՓԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, նամակագլուխներ, պարտամուրհակներ, փոխանակագիրներ, էջեր, հարսանեկան գաւթեր, հրաւիրագիրներ, ղղեր, դաթալոկներ՝ ամէն լեզուէ, ինչպէս նաեւ վաճառականաց վիմագրական, տպագրական և կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։

«Մանազդ» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ

1000 նամակագլուխ 10 ղրուշ. 100 այլեւաբար 5 ղրուշ

100 դրշ.ի ապապրանքի ընողին մէկ տուփ այլեւարար կը նուիրուի։

Գաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով և դիւրամատչելի կերպով կը կատարուի։

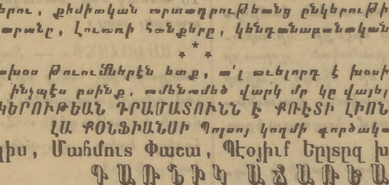

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1844ԻՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Երաշխ. դրամագլուխ	56,000,000 Քրանկ
Մինչեւ 1901ի վերջը վճարուած վնաս	101,720,000 »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Երաշխ. Դրամագլուխ	36,000,000 Քրանկ
Մինչեւ 1901ի վերջը վճարուած վնաս	25,000,000 »
Ապահովագրուած գումար	321,000,000 »

Ընդհանուր ծովային ապահովագրութիւն հիմնեալ 1818ին

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍ, կը գտնուի Ֆրանսայի կառավարութեան և չորս պետական ժողովներու քննչական տակ։

Այս վաղեմի ընկերութիւնը գրեթէ ամէնէն մեծ վարկը կը վայելէ ամէն կողմ, որուն գործառնութեանց և վատահելիութեան վրայ գաղափար մը տալուն համար հոս թուենք մէկ քանին այն հարցածանօթ մեծ հաստատութիւններէն, որոնք ապահովագրուած են ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍԻ։

Ֆրանսայի նահանգներու և գաւառներու կարգ մը պաշտօնատուններէն զատ, Բարիզի՝ Օպէրա, Վօտվիլ, Նուվօթէ, Ամպիկիւ, Ֆոլի-տրամբիք և ուրիշ բազմաթիւ թատրոններ։

Պոն Մարշէն, Լուվրի վաճառատունները, Բիկմալիոնը, Բրէնթանի, Պէլ-Ժառտինէէրի, Օթէլ տը Վիլի և Սամարիթէնի մեծ վաճառատներ։

Պանք տը Ֆրանսի մասնաճիւղերը, Բրէտի Ֆոնսիէն, Բրէտի Լիոնէն, ֆրանս. մետաղներու, քիմիական արտադրութեանց ընկերութիւնները. Ֆրանսայի կեդր. Դեղարանը, Լուռուի հանքերը, կենդանաբանական պարէզը ևն։

* * *

Այս պերճախօս թուումներէն եթէ, մ'լ աւելորդ է խօսիլ այս ընկերութեան վրայ, որ, ինչպէս ըսինք, ամենամեծ վարկ մը կը վայելէ ամէն կողմ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ

ԼԱ ՔՕՆՖԻԱՆՍԻ Պոլսոյ կողմի գործակալութիւն

Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Պէյօղլի Երլէրզ խան, թիւ 14։

ԳԱՌՆԻԿ ԱՃԱՌԵԱՆ

Որ միանգամայն Պոլսոյ կողմի գործակալն է COMPAGNIE D'ASSURANCE GÉNERAL MARITIME (Ընդհ. ծովային ապահովագրական) Ընկերութեան։

Մանրամասն ամէն տեղեկութիւն հանուբեամբ կը տրուին բոլոր դիմողներուն։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻԾԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

Կ/ՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՏԱԼ Ի Վ.ԻԷՆՆԱ 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հանօթոլօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը։—

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանեւհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանագրումն պիտի սանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի սանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլորով։

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՄԱՄՆԱԳԼՏ

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱՄՈՒՏՔԱՑԻՆ ԱԼՍՏԵՐՈՒՆ

ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Միւք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

Նիկոմիդիոյ մեր գործակալն է, Մեծ. Խաչիկ էֆ. Աէէմեան, որուն պէտք է դիմեն թերթիս բաժանորդ գրուիլ փափաքողները։

Տեր եւ Տճորկն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ